

محرم الحرام
أو
ذكرى كربلاء شهيدان

Ketabton.com

علاء محمد معين الدين أبو الفضل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د کتاب پېژندنه

|||||

د کتاب نوم: محرم الحرام او د کربلا شهیدان

لیکوال :: علامه محمد معین الدین أبو الفضل

خپرونکی: بېنوا انټرنیټ پاڼه

د چاپ ټول حقوق له لیکوال او بېنوا پاڼې سره خوندي دي.

محرم الحرام او د کربلا شهيدان

بسمه تعالی !!

محترمو وروڼو! په دې لړۍ کې به وتاسي محترمو ته د ❖ أشهر الحرم ❖ يعنې د حرامو يا حرمت والا مياشتو بيان ، او د محرم الحرام د مياشتې فضيلت او د ❖ عاشوراء ❖ په ورځ کې د طاعت او عبادت فضيلتونه ، او دارنگه د عاشوراء په ورځ کې تاريخي پېښې او بالآخره د کربلا د شهيدانو په اړه په زړه پورې معلوماتونه تقديم کړه سي البته په دغه لومړۍ برخه کې به و تاسي محترمو ته د حرامو مياشتو او خصوصاً د محرم الحرام د مياشتې په باره کې په مختصر ډول تفصيل وړاندي کړ سي.

الله (جل جلاله) په قرآنکريم کې فرمايلي دي:

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنِي عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ (الې قوله تعالی) منها أربعة حرم.

يعنې : بېشکه شمير د مياشتو ، په نزد د الله تعالی (چې نوشته دئ په لوح محفوظ کې) دوولس مياشتې دي .

يعنې ټول قمري کال دوولس مياشتې دئ ، چې له دغو دوولسو مياشتو څخه څلور مياشتې حرامي ، يا د حرمت والا مياشتې دي ، چې په عربي لغت کې د دغو دوولسو مياشتو نومونه په دې ترتيب دي:

مُحَرَّمٌ ، صَفَرٌ ، رَبِيعُ الْأَوَّلِ ، رَبِيعُ الْآخِرِ ، جِمَادِي الْأُولَى ، جِمَادِي الْآخِرَى ، رَجَبٌ ، شُعْبَانٌ ، رَمَضَانٌ ، شَوَّالٌ ، ذُو الْقَعْدَةِ ، ذُو الْحِجَّةِ .

لکه چې يوه عالم په فارسي بيتو کې په دې ډول دغه نومونه ذکر کړيدي ، رباعي:

از محرم چو گذشتي چي بود ماه صفر

بعد از وی دوربیع و دو جمید دگر

پس رَجَب باشد وشعبان رمضان وشوال

باز ذوالقعدة و ذوالحجة شد اثني عشر.

او د روميانو په ژبه يې نومونه په دې ډول دي :

تشرین اول ، تشرین ثاني ، کانون اول ، کانون ثاني ، شبات ، ادار ، نيسان ، ايار ، حذيران ، تموز ، آب ، اياول.

په فارسي زبان يې نومونه په دې شرحه دي:

پروردین ، اردبِهشت ، خرداد ، تیر ، مرداد ، شهریور ، مهر ، آبان ، آذر ، دې ، بهمن، اسفندارمز .

او حرامي مياشتي له دغو دوولسو څخه څلور مياشتي دي ، چي رَجَب ، ذوالقعدة ، ذوالحجة او د محرم الحرام مياشت ده.

و دغو څلورو مياشتو ته په دې وجه ❖ أشهر حُرْمٌ ❖ يعني حرامي مياشتي و يلي کيږي چي يو خو تر اسلام په له مخه دورو کښي او د جاهليت په زمانه کښي عربو د يوه او بل و مال او و نفس ته تعرض کول په دغو څلورو مياشتو کښي حرام باله ، سره له دې چي غلا ، ډاکه ، لوټ ، قطع اوشکونه د لاري ، ناروا قتل ، يو پر بل باندي ظلم او تيرئ ددوی له إفتخاري عنعناتو څخه ول ، خو چي کله به په دخو حرامو مياشتو کښي يوه مياشت رابره سوه نو بيا به دوی ل دغو ټولو کارو څخه لاس اخستئ او ددغي مياشتي عزت او احترام بې کاوئ.

کله چي د اسلام دور راغلئ نو په اسلام کښي هم تر ډيري مودې پوري ددغو څلورو مياشتو احترام او عزت کيدئ ، او مسلمانان په دې سره له الهي لوري څخه مأمور سوي وو چي په دغو مياشتو کښي به دوی ابتداء په جنگ له کافرانو سره نکوي .

علماوو په دې باره کښي اختلاف کړئ دئ چي ايا دغه حکم اوس هم باقي دئ او که منسوخ سوئ دئ ؟ چي تفصيل يې په کتابو کښي د تفسير او په ❖ موسوعة الكويتية ❖ او غيره کښي مذکور دئ .

د محرم الحرام د مياشتي فضيلت :

د اسلام پيغمبر په هغه مبارک حديث کښي چي مسلم ، أبوداؤد ، ترمذي ، نسائي او ابن ماجه يې سره له يو څه تفاوته روايت کړئ دئ فرمايلي دي :

أفضل الصيام بعدَ رمضان شهرُ اللهِ المُحَرَّم ، وأفضل الصلاة بعدَ الفريضة صلاة الليل.

يعني: بهترينه د روژې (يعني بهترينه مياشت د روژې لپاره) وروسته له رمضان شريف څخه مياشت د الله تعالی ده چي مُحَرَّم ده، او بهترين د لمانځه وروسته له فرضي لمانځه څخه د شپې لمونځ دئ (يعني چي عبارت دئ له لمانځه څخه د تهجد).

إمام نووي (رح) فرمايلي دي چي د اسلام پيغمبر په اول کښي د شعبان په مياشت کي روژې نيولې (يعني د شعبان مياشت يې أفضله گڼله) او بيا يې د خپل حيات په اخير کښي د محرم الحرام مياشت بهتره وگڼله (کذا في حاشية الترغيب والترهيب).

همدارنگه د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) په هغه مبارک حديث کښي چي طبراني يې په معجم صغير کښي روايت کړئ دئ فرمايلي دي:

و مَنْ صَامَ يَوْمًا مِّنَ الْمُحْرَمِ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثُونَ يَوْمًا .

مطلب ددغه مبارک حدیث دادی چي د محرم الحرام په میاشت کښي که څوک یو ورځ روژه ونیسي نو ددې ثواب به دونه وي لکه په بل وخت کښي چي پوره میاشت روژه ونیسي .

محترمو وروڼو ! د محرم الحرام د میاشتي د شان عظمت به د عاشوراء د ورځي چي ددغي میاشتي لسمه ورځ ده د بیاناتو په سلسله کښي ښه درته ښکاره سي .

(والسلام ومن الله التوفيق)

د عاشوراء د ورځي فضيلت

بسمه تعالیٰ!!!

له حضرت ابن عباس (رض) څخه روايت دئ چې رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمايلي دي چې هر څوک چې روژه ونيسي په ورځ کښي د عاشوراء نو الله (جل جلاله) به د لسوزرو فرشتو ثواب وده ته ورکړي ، او هر څوک چې روژه ونيسي په ورځ کښي د عاشوراء نو ور به کړ سي وده ته ثواب د لسوزرو شهيدانو او دارنگه ثواب د لسوزرو حاجيانو او عمره کونکيو ، او چا که د يوه يتيم پر سر باندي لاس تير کړ (يعني د شفقت او مهرباني له وجي) د عاشوراء په ورځ نو ددغه يتيم د سر د هر ورېښته په عوض کښي به الله پاک وده ته يوه درجه په جنت کښي ورلوړه کړي ، او هر څوک چې د عاشوراء په شپه و يوه روژه دار ته د روژه مات شئ ورکړي نو گواکي ټول امت د محمد (صلی الله علیه وسلم) دده په حضور کښي (يعني ددغه سړي) په ډوډۍ روژ ماته کړه او گواکي ټول امت د رسول (صلی الله علیه وسلم) ته يې تر مورټيا پوري ډوډۍ ورکړه (کذا في الغنية وتنبيه الغافلين).

همدارنگه داسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چې مسلم وغيره له حضرت ابي قتاده رضي الله عنه څخه روايت کړيدئ فرمايلي دي چې دعاشورا د ورځي روزه دتير کال گناوي تويوي ، اوپه روايت کښي دابن ماجه داسي راغلي دي چې د عاشورا دورځي روزه د راتلونکي کال گناوي تويوي.

مطلب دادئ چې ددې ورځي د عظمت اوغټوالي په سبب الله پاک په خپل فضل او کرم سره وهغه چاته ديوه پوره کال گناوي وربخښي کوم چې په دغه مبارکه ورځ کښي روزه ونيسي .

امام نووي رحمه الله تعالیٰ فرمايلي دي چې ټولو علماوو پردي خبره باندي اتفاق کړيدئ چې اوس دعاشورا دورځي روزه سنت ده .

اوامام ابوحنيفه (رضي الله عنه) فرمايلي دي چې په ابتداء کښي داسلام دعاشورا دورځي روزه واجب وه .

اوپه نزد دامام شافعي رحمه الله تعالیٰ له ابتداء څخه لا سنت وه په دغه ورځ کښي دجاهليت په زمانه کښي کفارو دقريشو اويهودانو هم ددغي مبارکي ورځي روزه نيوله (الترغيب والترهيب وحاشيته)

همدارنگه داسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چې امام بيهقي وغيره يې روايت کړيدئ فرمايلي دي:

من اوسع على عياله واهله يوم عاشوراء اوسع الله عليه سائرنته .

يعني هرڅوک چې پراخي جوړه کړي پرعيال اوپر اهل خپل باندي په ورځ کښي دعاشوراء نو پراخي به جوړه کړي الله پاک پرده باندي په ټول کال کښي دده (يعني په ټول راتلونکي کال کښي دده)

ابن الحاج په مدخل کښي ذکر کړيدي چي پراخي جوړول په دغه ورځ کښي پرخپل اهل ، قريبانو، يتيمانو او پرمسکينانو باندي يوداسي کاردي چي شريعت خلگ ورته رادعوتوي ، خو په دې شرط چي وتکلف اوومشقت ته دغه کار رسيدونکئ نه وي.

اوسلفو صالحينو به ددغي ورځي تعظيم په دي ډول کاوه چي په دغه ورځ کښي بې ډير عبادت کاوه اودارنگه بې صدقه اوخيرات اوداسي نور دخير کارونه په کثرت سره کول.

له حضرت جابر ، أبوالزبير او شعبة څخه روايت دي چي موږ دا خبره د تجربې په ډول عملي کړېده چي د عاشوراء په ورځ موږ پر خپل اهل او عيال باندي پراخي جوړه کړېده بيا ټول کال څموږ په رزق او روزي کښي پراخي راغلې ده

همدارنگه د اسلام پيغمبر په يوه بل مبارک حديث کښي چي امام أحمد يې روايت کړئ دي فرمايلي دي چي د عاشوراء د ورځي روژه نيسي ، خو له يهودو څخه مخالفت کوي. په دې ډول چي يوه ورځ له مخه او يوه ورځ وروسته هم روژه نيسي.

د خاندان نبوت او د اهل بيت النبي فضيلت او عظمت.

بسمه تعالی!!!

محترمو وروڼو! د اصلي مقصد تر پیل له مخه د مقدمې په ډول و یوې خبرې ته گوری، هغه دا چې د اهل بیت په شان کښي چا د افراط درجه نیولې ده لکه شيعه، چې د اهل بیت په باره کښي داسي عقیدې لري چې د اسلام له اصولو او فروعو له دواړو څخه مخالفې دي .

او چا بیا د تفریط درجه نیولې ده چې د اهل بیتو په باره کښي د سخت مخالفت او د دښمنۍ عقیده لري لکه خوارج،

او ځیني داسي خلگ هم سته چې ځان ته سنيان هم وایي خو د حضرت امام حسين چې کومه مقابله له یزیده سره وه په هغه کښي یزید پر حق بولي، او ځیني لا یزید تر ابوبکر هم بهتر بولي لکه چې ابن تیمیة او صاحب د إعلاء السنن ددې ذکر کړی دی، دغه ټولي گمراه ډلي دي او د گمراهۍ یې عقیدې او خبرې دي .

او کوم خلگ چې په صحیح معنی اهل السنن والجماعت دي په هغوی کښي بیا په عوامو کښي یې ځیني د اهل بیت له عظمت او له فضيلت څخه ناخبره دي، حتی ما یوه قصه واوریدله چې یوه شيعه و حضرت عمر ته ښکښل وکړل نو یوه سني بیا په مقابل کښي و حضرت علي ته ښکښل وکړل.

او ځیني علماء بیا له دغه څخه غافل دي چې د اهل بیت اصلي څهره او عظمت د مقام و خلگو ته بیان کړي.

زه د اهل بیت په باره کښي و تاسي ته په هغه ډول توضیحات عرضه وم کوم چې په واقعي ډول د اهل بیت له شان سره موافق دي او هم د اهل السنن والجماعت اصلي موقف دی .

قدرمنو! مراد څما له اهل بیتو څخه دلته د خاندان نبوت دغه څلور عظیم الشانه او په الهي دربار کښي عالي رتبه او دلورو مقاماتو خاوندان دي چې حضرت فاطمة الزهراء (رضي الله عنها) او د اسلام څلرم خليفه حضرت علي (کرم الله وجهه) او حضرت امام حسن او حسين (رضي الله عنهما) دي.

ددوی د فضيلت بیان په دوه ډوله و تاسي محترمو ته ذکرکوم:

اول: په اجتماعي ډول .

دوهم: په انفرادي شکل کښي.

ځکه په اسلام کي د دوی د فضيلت په باره کښي په دغو دواړو شکلو کښي دلائل موجود دي.

اول د دوی مبارکانو و فضائلو ته په مجموعي شکل کښي متوجه سی!

۱(: له حضرت زید بن أرقم څخه روایت دی چي نبي (صلی الله علیه وسلم) و حضرت علي ، فاطمې ، حسن او حسین (رضي الله عنهم) ته و فرمایيل:

أنا حربٌ لِمَنْ حَارَبْتُمْ و سِلْمٌ لِمَنْ سَأَلْتُمْ (رواه الحاكم في المستدرک).

يعني زه جنگ کونکی او مخالفت کونکی یم له هغه چا سره چي تاسي له هغه سره جنگ او مخالفت کوی ، اوزه جوړ ، موافق او روغه کونکی یم له هغه چا سره چي تاسي له هغه سره جوړ او موافق یاست .

۲(: د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي:

و أهل بيتي أمانٌ لأمتي مِنَ الإختلافِ ، فإذا خالفتها قبيلةٌ مِنَ العربِ اختلفوا و صاروا حزبَ إبليسِ .

(رواه الحاكم و قال هذا حديث صحيح الإسناد .)

يعني : او أهل بيت حُما أمان دى أمت حُما لره له إختلاف څخه ، نو هغه وخت چي مخالفت وکړي د أهل بيت حُما يوه قبيله له عربو څخه (يعني لکه خوارجو چي د حضرت علي مخالفت وکړ) نو بيا به دوی سره مختلف سي او د إبليس ډله به ورڅخه جوړه سي .

۳(: د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

أحبوا اللهَ لِمَا يَغْزُوكُمْ بِهِ مِنْ نِعْمِهِ و أحبوني لِحُبِّ اللهِ و أحب أهل بيتي لِحُبِّي .

(رواه الحاكم وقال هذا حديث صحيح الإسناد .)

يعني : محبت کوی له الله (جل جلاله) سره له دې وجي چي وتاسي ته په خپلو نعمتو سره غذا درکوي او محبت کوی له ما سره له وجي د محبت د الله (جل جلاله) او محبت کوی له أهل بيت حُما سره له وجي د محبت حُما .

۴(: له حضرت أبي سعيد الخدري څخه روایت دی چي ده مبارک ويلي دي چي رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

والذي نفسي بيده لا يُبغضنا أهل البيتِ أحدٌ إلا أدخله الله النارَ . (رواه الحاكم وقال هذا حديث صحيح على شرط مسلم) .

يعني : قسم دى حُما په هغه ذات چي حُما نفس دده په قدرت کښي دى بغض به نه وکړي له مور سره (يعني) له أهل بيت سره هيڅوک مگر داخل به کړي دى الله (جل جلاله) و اور د دوړخ ته .

٥(: د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلی دي :

که چیري یو سرئ په منخ کښي د حجر أسود او د مقام ابراهيم ودریږي او ټول عمر لمونځ کوي او روژه نیسي ، بیا د قیامت په ورځ له الله (جل جلاله) سره مخامخ سي په داسي حال کښي چي ده په دنیا کښي خپل ژوند په داسي حال کښي تیر کړئ وي چي له اهل بیت د محمد (صلی الله علیه وسلم) سره بغض کونکئ ؤ نو داخل به سي و اور ته د دورخ (انتهی مع توضیح ، رواه الحاكم وقال هذا حدیث صحیح علی شرط مسلم ؟) .

٦(: له حضرت حدیفة (رض) څخه روایت دی چي له ما څخه ځما مور پوښتنه وکړه چي رسول (صلی الله علیه وسلم) ته ورغلئ یې ؟ ما ورته وویل چي یا یو څه وخت کیږي چي دی مبارک مي ندئ لیدلئ!

نو ځما مور ماته سرزنښت او زجر راکړ ، ما ورته وویل چي اوس به ورسم او د ماښام لمونځ به ورسره وکړم او ځما او ستا د دواړو دپاره به بخښه ورڅخه وغواړم ، بیا ما له ده مبارک سره د ماښام او ماڅستن لمونځ وکړ ، بیا په ده مبارک پسي د شاله خوا راروان سوم ، ده مبارک وویل چي حدیفة یې ؟

ماورته وویل چي هو ! بیا ده مبارک راته وویل چي دغه څوک چي تا له ما سره ولیدئ دا یوه داسي فرشته وه چي تر دغه ساعته پوري هیڅکله و مخکي ته نه وه راکښته سوې ، له الله پاک څخه یې ددې اجازه اخستې وه چي ځما د سلام دپاره راسي او دا زیرئ پر ما باندي وکړي چي فاطمه د جنت د ښځو سرداره ده او حسن او حسین سرداران د ځوانانو د جنت دي (انتهی مع إختصار و توضیح ، رواه الترمذی) .

٧(: همدارنگه له حضرت جابر بن عبدالله څخه روایت دی چي ده مبارک فرمایلي دي چي په حجة الوداع د عرفې په ورځ ما رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ولیدئ په داسي حال کښي چي پر خپله قصوی اوښه باندي سپور ؤ ، خطبه یې ویله ، نو ما له ده مبارک څخه واوریدل (یعني په جریان کښي د خطبې دده) چي داسي یې فرمایل:

يأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي تَرَكْتُ فَيْكُمْ مَا إِنْ أَخَذْتُمْ بِهِ لَنْ تَضِلُّوا : كِتَابَ اللَّهِ وَعَتْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي .

یعني : اې خلگو ! بېشکه ما په تاسي کښي داسي شئ پریښوئ چي کچیري تاسي هغه ټینگ کړی نو هیڅکله به گمراهان نسی تاسي چي هغه : کتاب د الله تعالی (یعني قرآنکریم) او اهل بیت ځما دی (یعني که تاسي په کتاب عمل وکړی او ځما داهل بیت محبت کوی او د دوی پر لار باندي ځی نو تاسي به له ضلالت او گمراهي څخه محفوظ پاته یاست) . (رواه الترمذی) .

ملاعلي القاري - رحمه الله - په مرقات کښي ددغه حدیث په ارتباط فرمایلي دي چي له دې څخه چي د اسلام پیغمبر تمسک په مطلق اهل بیت خپل سبب د نات له گمراهي څخه بللئ دی دا معلومیږي چي کوم څوک چي حقیقتاً دده مبارک له اهل بیت څخه وي نو دهغه سیرت او عمل به خامخا مطابق له شریعت او طریقت سره وي .

يعني په اهل بيت كښي داسي څوك نه پيداكيږي چي دده كردار دي له شريعت څخه مخالف وي ، البته سيد جمال الدين و دغه حديث ته داسي قيد ورضم كړئ دئ چي تمسك په اهل بيت په دې شرط سبب د نجات دئ چي دوى پر حق باندي وي (كذا في حواشي الترمذي ج ٢).

(فاطمة الزهراء)

محترمو وروڼو! په دې برخه کې د بنت الرسول، سیده اهل نساء الجنة فاطمة الزهراء (رضي الله عنها) په اړه تفصیلات درته وړاندې کوم، خو اول باید ووايم چې دغه تفصیلات او دارنگه د اهل بيتو د نورو اعضاوو په باره کېني تفصیلات اکثر له **❖** روضة الشهداء **❖** څخه چې د مولانا حسين واعظ کاشفي تصنيف دی چې صاحب د تفسير حسيني، جواهر التفسير، أخلاق محسني او د أنوار شهيلي دی، او ثقة او مقبول شخصیت دی خصوصاً د أحنافو په منځ کېني، او له **❖** مدارج النبوة **❖** للمحدث الدهلوي، البداية والنهاية، تاريخ طبري و غيره څخه مأخوذ دي.

محترمو! د اسلام د پیغمبر (صلى الله عليه وسلم) له حضرت خديجة الكبرى (رضي الله عنها) څخه دوه ځامن او څلور لوني پیدا سويدي، په ځامنو کېني يې يو قاسم نوميدئ چې د پیغمبر (عليه الصلوة والسلام) په يوه مبارک اسم کنیه کېني راغلی دی چې **❖** ابوالقاسم **❖** دی، او بل عبدالله نوميدئ چې طيب او طاهر دده مبارک لقبونه وو.

او لوني دده مبارک (صلى الله عليه وسلم) کومي چې له حضرت خديجه څخه پیداسويدي دادي:
زينبه، أم کلثوم، رقيه، فاطمة.

مطابق د ډير مشهور قول حضرت فاطمه (رض) دده مبارک په دغو څلورو لونو کېني کم عمره او کشره لور وه.

ځامن مبارکان د رسول (صلى الله عليه وسلم) چې هر څو وو دده مبارک په حیات کېني وفات سويدي.

د حضرت فاطمې د ولادت په نيټه کې ډير اختلاف دی، ځينو علماؤ فرمايلي دي چې د أصحاب الفيل يا د فيل له واقعي څخه ۳۵ کاله تير سوي ول او د اسلام د پیغمبر و نبوت ته ۵ کاله لاپاته وه چې ددې مبارکي تولد وسو.

او شيخ أبو محمد بن خشاب په خپل کتاب **❖** مواليد **❖** کېني له إمام محمد باقر څخه روايت کړئ دی چې ولادت د فاطمې (رضها) د اسلام د پیغمبر له بعثت او نبوت څخه پنځه کاله وروسته سوئ دی، او دغه راز نور قولونه هم سته چې يو دبل سره په دې باره کېني ډير توپير لري.

د فاطمة الزهراء د زوکړي بيان:

شيخ مفيد په **❖** روضة الواعظين **❖** کېني ذکر کړيدي چې کوم وخت حضرت خديجة (رضي الله عنها) په فاطمة الزهراء سره حملداره سوه نو د اسلام پیغمبر (صلى الله عليه وسلم) و حضرت خديجه ته وفرمايل چې:

اې خديجې! حضرت جبرئيل ماته خبر راکړ چې دغه کوچنی (يعني چې اوس د حضرت خديجې په رَحْم کښي دئ) دا به انجلی وي، چې نوم يې فاطمه وي او و دې ته به ډير پاک او پاکيزه اوله برکاتو څخه ډک نسل الله (جل جلاله) وروبخښي، کله چې ددې مبارکي د زوکړي او د تولد وخت راغی او خديجې ته لکه څرنگه چې معمول دئ له معمول سره سم دردونه پيدا سول، نو دې مبارکي و خپلو خپلوانو ښځو ته خبر ورکړ او دوی يې راوغوښتلې ددې دپاره چې د تولد په وخت کښي د عادت مطابق له دې سره کومک وکړي، خو له دې وجي چې هغه ښځې ټولي کافري او مشرکي وي نو له ورتللو څخه يې منعه وکړه او ودې مبارکي ته يې دا خبري وروليدلې چې ته گنهگار ه سوي .

يعني د پلار او نيکه لار دي پريښووله او پر محمد (صلی الله عليه وسلم) باندي دي ايمان راوړئ، او دغه محمد چې د ابوطالب يتيم ؤ بېچاره، خوار او غريب ؤ اوته يوه نامداره، عزتمنه او نامداره ښځه وې دده سره دي نکاح وکړه او څمور خبري دي نه منلې او درويشي او فقيري دي پر توانگری او دولتمندی باندي غوره کړه، نو مور نسو درتللای خپله چاره دي پخپله وکړه .

حضرت خديجه (رضي الله عنها) د قريشو د ښځو له دغو خبرو څخه ډيره پريشانه او دلتنگه سوه، په دې وخت کښي په ناڅاپي ډول څلور ښځې ورته راغلې چې په رنگ، قد او قامت کښي داسي معلوميدلې لکه چې د بني هاشم او د قريشو له ښځو څخه دي، حضرت خديجې چې کله دغه ښځې وليدلې يودم په ترس او ويړه کښي ولويده، له دغو څلورو ښځو څخه يوه ښځې ودې مبارکي ته وفرمايل چې اې خديجې! مه پريشاني کوه او مه ويړيره مور الله (جل جلاله) وتاته راليرلي يو او مور ستا خويندي يو، زه حضرت ساره يم (يعني د حضرت ابراهيم [ع] بي بي) او دغه بله ښځه د عمران لور حضرت مريمه ده (يعني د حضرت عيسى [ع] مور) او دغه دريمه ښځه بيا کلثوم د حضرت موسی (ع) خور ده، او دا څلرمه ښځه بيا حضرت بي بي آسيه ده چې د فرعون ښځه وه، دغه مور ټولي به په جنت کښي له تاسره ملگري يو .

بيا په دغو ښځو کښي يوه د خديجې و راسته طرف ته او يوه يې چپه طرف ته کښينستله، او يوه يې و مخ او بله يې شا ته کښينستله، او د حضرت فاطمې تولد وسو .

کله چې فاطمه (رضي الله عنها) پيداسوه نو له دې مبارکي څخه يوه داسي رُڼا او روښنايي وځلیدله چې د مکې مکرمې پر ټولو کورو باندي يې احاطه وکړه، او په ځمکه کښي داسي ځای پاته نسو چې له هغه نور څخه دي روښانه سوي نه وي

بیـت:

بر آسمان رسالت هلال از نو تافت

ببوستان نبوت گلي زنو بشگفت.

صاحب د تفسیر حسینی په **❖ روضة الشهداء ❖** کښي ذکر کړيدي چي داسي روايت راغلی دی چي الله (جل جلاله) د جنت له حورو څخه لس حوري د جناب رسول کریم (صلی الله علیه وسلم) وکور ته ورولیږلې ، او له هري یوې سره یوه گډوه د حوض کوثر له اوبو څخه ډکه او یو تال ورسره ؤ ، کله چي دغه حوري و خدیجې ته راغلې نو په هغه څلورو ښځو کښي کومه ښځه چي د خدیجې و مخ ته ناسته وه فاطمه یې ورواڅستله او په هغو اوبو سره یې پریمنځله او یوه سپینه جامه چي ورسره وه او ډیره خوشبویه وه راواڅستله او فاطمة الزهراء یې په هغه کښي و پیچله او یوه بله پاکیزه او خوشبویه ټوکره یې پر سر ورواچوله ، او بیا یې و خدیجې ته وفرمایل چي اې خدیجې! اوس دي نو دغه پاکه ، پاکیزه لور درواخله چي الله پاک پر دې او ددې پر نسل باندي برکت ایښی دی ، او دغو ټولو ښځو ودې مبارکي ته د فاطمې مبارکي ورکړه ، بیا ورڅخه رخصت سولې .

وروسته د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) راغی او حضرت خدیجة الکبری فاطمة الزهراء دده مبارک په غیر کښي ورکړه .

.....

پوه سه ! چي د فاطمة الزهراء (رضي الله عنها) ډیر نومونه دي ، شیخ عبدالحق محدث دهلوي (رحمه الله) د مدارج النبوة په ج ۲ ص ۴۵۹ کښي فرمایلي دي چي ددې مبارکي یو نوم فاطمه دی او په فاطمه سره ځکه دا مسمی سوېده چي الله تعالی دا مبارکه او ددې مبارکي محبین او مخلصین له دوږخ څخه خلاص کړيدي .

او دوهم نوم یې **❖ بتول ❖** دی ، په بتول سره له دې وجي نامداره سوېده چي دا مبارکه د خپلي زمانې له ټولو ښځو څخه په فضیلت او دین کښي او په إنقطاع او پریکړون کښي له ماسوی څخه د الله (جل جلاله) تنها او متفرده وه .

او دریم نوم یې **❖ زهراء ❖** دی ، په نامه سره له دې وجي نامداره سوېده چي په ښایست او جمال کښي پر نورو ښځو باندي دې مبارکي فوقیت درلودی .

همدارنگه راضیه ، مرضیه ، میمونه ، ذکیة هم ددې مبارکي مبارک نومونه دي ، او اسم کنیه ددې مبارکي **❖ أم محمد ❖** ؤ .

محدث دهلوي په مدارج النبوت کښي ذکر کړيدي چي د اسلام پیغمبر فرمایلي دي :

إِنَّ اللَّهَ يَغْضَبُ بِغَضَبِ فَاطِمَةَ ، وَ يَرْضَى بِرِضَائِهَا .

یعني بېشکه الله (جل جلاله) په غضب کښي کیږي او ناراضه کیږي په غضب او ناراضي سره د فاطمې ، او راضي کیږي په رضا او خوشحالي سره د فاطمې .

همدارنگه محدث دهلوي ذکر کړيدي چي په صحيح حديث کي راغلي دي چي د اسلام پيغمبر فرمايلي دي:
فاطمه بضعة مني ، من آذاها فقد آذاني و من أبغضها فقد أبغضني .

يعني فاطمه يو ټوټه او برخه ده له ما څخه ، هر څوک چي تکليف ورسوي ودې ته نو په تحقيق سره هغه و ماته تکليف ورساوه او هر څوک چي بغض وکړي له دې سره نو په تحقيق سره هغه له ما سره بغض وکړ .

.....

پوه سه! چي په دې باره کښي هم اختلاف دئ چي ددې مبارکي نکاح له حضرت علي (کرم الله وجهه) سره څه وخت وسوه؟

اول قول دا دئ چي په دوهم کال د هجرت د رمضان په مياشت کښي د بدر له غزا څخه وروسته ، او ځينو ويلي دي چي د احد له غزا څخه وروسته ددې مبارکي نکاح له حضرت علي بن ابي طالب سره وسوه ، او د واده مراسم يې د ذي الحجې په مياشت کښي تر سره سول .

دوهم قول دادئ چي د رجب په مياشت کښي يې نکاح ورسره وسوه .

دريم قول دادئ چي د صفري په مياشت کښي په وحي او د الله (جل جلاله) په حکم سره ددې مبارکي نکاح له حضرت علي سره وسوه ، په دغه وخت کښي ددې مبارکي عمر ۱۵ کاله او پنځيني مياشتي وو ، او د حضرت علي عمر ۲۱ کاله او پنځه مياشتي وو .

له حضرت علي څخه ددې مبارکي دغه اولاد سوئ دئ :

حسن ، حسين ، محسن ، زينبه ، أم کلثوم ، رقيه .

(کذا في مدارج النبوة للمحدث الدهلوي .)

پوه سه ! چي دفاطمة الزهراء وفات په صحيح قول د رمضان المبارک په دريمه د سه شنبې په شپه سوئ دئ ، په دغه وخت کښي د اسلام د پيغمبر له رحلت او وفات څخه ۶ مياشتي تيري سوي وي ، او په بقیع کي ددې مبارکي دفن په شپه کښي ترسره سو ، او د جنازې لمونځ يې حضرت علي او په يوه قول يې حضرت عباس (رضي الله عنهما) ادا کړ .

پوه سه ! چي په مدفن ددې مبارکي کښي هم اختلاف دئ ، ځيني وايي چي ددې دفن ددې مبارکي په خپل کور کي سوئ دئ کوم چي د مسجد نبوي په داخل کښي راځي ، او يو قول داسي راغلی دئ چي مدفن ددې په هغه مسجد کښي دئ چي په بقیع کښي موجود دئ او و دې مبارکي ته منسوب دئ (کذا في مدارج النبوت وغيره ، والعلم عندالله).

د اسلام د څلرم خليفه حضرت علي ابن أبي طالب (عليه السلام) مناقب او فضائل

بسمه تعالی !!!

محترمو مسلمانانو ! مطابق د عقیدې د أهل السنه والجماعت حضرت أميرالمؤمنین علي (رضي الله عنه) څلرم شخص دئ له خلفاؤ راشدينو څخه ، او وروسته له أمير المؤمنین عثمان بن عفان (رضي الله عنه) څخه څلرم شخص دئ ، چي په افضليت کښي پر نورو ټولو صحابه کرامو باندي پرته له حضرت أبوبکر ، عمر ، عثمان (رضي الله عنهم) څخه موقعيت او قرار لري.

فضايل او کمالات دده مبارک أظهر من الشمس دي ، خو په دې وجه چي دى مبارک د أصحاب العباء او د أهل بيت النبوة دوهم شخص دئ او دغه مبارکه مياشت د محرم الحرام د أهل بيت د فضائلو له بيانولو سره واضح او ښکاره تناسب لري غواړم چي دده مبارک فضائل او مناقب هم په دې سلسله کښي درج کړم .

۱) : (کله چي د اسلام پيغمبر له (صلى الله عليه وسلم) حجة الوداع څخه فارغ سو او د مدينې منورې پر طرف باندي سره له اصحاب کرامو راروان سو ، نو کله چي و **◆** غدیر خم **◆** ته چي له ناحيو څخه د جحفي دئ او په منځ کښي د مکې معظمې او مدينې مطهرې واقع دئ راورسيدئ نو مخ مبارک يې و خپلو مبارکو أصحابو ته راوگرځاؤ او داسي يې ورته وفرمايل :

أ لستم تعلمونَ أني اولى بالمؤمنينَ من أنفسهم ؟ قالوا بلى . !

يعني اې اصحابو ! ايا نه ياست تاسي چي عالمان ياست تاسي په دې خبره چي زه ډير نژدې يم و مؤمنانو ته ، يا ډير دوست يم د مؤمنانو له نفسو او ځانو څخه د دوى ؟ اصحابو ورته وويل چي هو ! (يعني بېشکه ته و مؤمنانو ته د دوى تر ځانو و دوى ته ډير ورنژدې يې او ددوى ترځانو د دوى ډير دوست يې) .

وروسته له دې د اسلام پيغمبر د حضرت علي (رضي الله عنه) لاس ونيوئ او داسي يې وفرمايل:

اللهم مَن كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِي مَوْلَاهُ ، اللهُ وَالِي مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِي مَنْ عَادَاهُ ، أَنْصِرْ مَنْ نَصَرَهُ وَ اخْذَلْ مَنْ خَذَلَهُ ، اللَّهُمَّ ادْرَأْ الْحَقَّ مَعَهُ حَيْثُ دَارَ (مدارج النبوة للمحدث الدهلوي ص ۴۰۱) .

يعني اې الله ! د هر چا چي زه مولا يم نو علي هم د هغه مولا دئ ، اې الله ! دوستي او محبت وکړه له هغه چا سره چي له علي سره دوستي کوي او دښمني وکړه له هغه چا سره چي له علي سره دښمني کوي ، مدت وکړه (يعني اې الله !) د هغه چا چي هغه د علي مدد کوي او ترک د مدد وکړه (يعني نصرت او کومک مه ورسره کوه) له هغه چا

سره چي هغه له علي سره مدد او کومک نه کوي ، اې الله ! راگرځوه حق له علي سره هر چيري چي دى گرځي (يعني دى او حق مه سره جلا کوه) .

۲(: د اسلام پيغمبر (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي:

لا يُحِبُّ عَلِيًّا مَنَافِقٌ وَ لَا يُبَغِّضُهُ مُؤْمِنٌ (رواه الترمذي ج ۲ ص ۶۹۱) .

يعني : محبت نکوي له علي سره هيڅ منافق او بغض نکوي له ده سره هيڅ مؤمن .

۳(: له حضرت سعد بن أبي وقاص څخه روايت دى چي نبي (صلى الله عليه وسلم) و حضرت علي ته وفرمايل :

أَنْتَ مَنِي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ مُوسَى (ع) (رواه الترمذي وَقَالَ هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ) .

يعني اې علي ! ته په نسبت و ماته داسي منزلت او مقام لرې لکه چي څنگه مقام حضرت هارون (ع) په نسبت و موسى (ع) ته درلودى .

پوه سه ! چي کله چي د اسلام پيغمبر د تبوک و غزا ته تلئ نو حضرت علي يې په مدينه منوره کښي د خپل ځان د خَلْف يا په بل تعبیر د خليفه په حيث پرېښووى ، لکه کله چي موسى (ع) و کوه طور ته تلئ نو يې هارون (ع) په بني اسرائيلو کښي د خپل ځان د خَلْف په توگه پرېښووى ، نو حضرت علي (رض) د اسلام و پيغمبر ته عرض وکړ چي اې د خدای رسوله ! ته ما څنگه د ښځو او کوچنيانو په ډول تر شا پرېرېدې او له ځان سره مي نه ملگرى کوي ؟ نو په دې وجه د خدای رسول وده ته مذکور حديث وفرمايه (أَنْظُرْ حَاشِيَةَ التَّرْمِذِيِّ) .

۴(: له حضرت زرين حُبَيْش (رض) څخه روايت دى چي حضرت علي (رضي الله عنه) فرمايلي دي چي ځما دي په هغه ذات قسم وي چي دانه چاودلې ده او واښه يې ورڅخه راايستلي دي او هر خاوند د روح يې پيدا کړى دى ، چي بېشکه شان دادى چي د اسلام پيغمبر و ماته داسي توصيه کړېده چي محبت به نه کوي له ما سره مگر مؤمن او بغض به نه کوي له ما سره مگر منافق (رواه مسلم ، كَذَا فِي الْمَشْكُوتَةِ) .

۵(: له حضرت عمران بن حصين څخه روايت دى چي نبي (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي:

إِنْ عَلِيًّا مَنِي وَأَنَا مِنْهُ ، وَهُوَ وَلِيَّ كُلِّ مُؤْمِنٍ (رواه الترمذي ، كَذَا فِي الْمَشْكُوتَةِ) .

يعني بېشکه علي له ما څخه دى او زه له ده څخه يم ، او دى مددگار او دوست د هر مؤمن دى .

۶(: له ابن عمر څخه روايت دى چي د اسلام پيغمبر و حضرت علي ته وفرمايل :

أَنْتَ أَخِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ (رواه الترمذي ، كَذَا فِي الْمَشْكُوتَةِ) .

يعني اې علي ته ځما ورور يې هم په دنيا کښي او هم په آخرت کښي .

٧: (له حضرت أنس (رضي الله عنه) خُخه روايت دئ چي د رسول الله (صلى الله عليه وسلم) په حضور کښي يو مرغه (يعني چي کباب سوئ و او يو چا ورته هديه کړئ و) پروت و، نو ده مبارک داسي دُعا وکړه:

اللهم اتني بأحب خلقك اليك ، يأكلُ معي هذا الطيرَ . (رواه الترمذي) .

يعني اي الله ! و ماته داسي خوک راوله چي له جملې څخه د ډيرو محبوبو د مخلوق ستا وي و تاته چي دغه مرغه له ماسره و خوري .

نو حضرت علي (رض) راغلي بيا يې هغه مرغه ورسره و خورئ .

٨: (له حضرت علي خُخه روايت دئ چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) و ماته و فرمايل چي په تا کښي يو نادر صفت د حضرت عيسى (ع) موجود دئ ؛ ځکه چي د عيسى (ع) په باره کښي يهودانو تفريط کړئ وو چي له ده مبارک سره يې بَغض کاوئ او دده پر مور مبارکه يې بُهتان وايه ، او نصاراوو بيا له ده سره په محبت کښي اِفراط کړئ دئ چي وده ته يې داسي منزلت او مقام ثابت کړئ دئ چي هغه ده لره نسته .

يعني ځکه نصاری ، ځيني حضرت عيسى (ع) خدائ بولي او ځيني يې د خدائ ځوی بولي او ځيني يې دريم د دريو خدايانو بولي .

بيا حضرت علي (رض) فرمايلي دي چي دوه نفره به ځما په سبب په هلاکت کښي لويږي :

اول : هغه څوک چي ځما په محبت کښي اِفراط او تر حد تيرئ کوي او ځما مدحه په هغو شيانو سره کوي چي هغه په ما کښي موجود ندي .

دوهم : هغه سړئ چي له ما سره بغض کوي او د دښمنۍ په وجه پر ما باندي بُهتان وايي .

(رواه أحمد) .

پوه سه ! چي اول قسم خلگ عبارت دي له روافضو او شيعه گانو څخه چي د حضرت علي په شان کښي او دده په محبت کښي دونه اِفراط او تر حد تيرئ کوي لکه څرنگه چي نصاراوو د حضرت عيسى (ع) په شان کښي کړئ دئ .

او دوهم قسم خلگ عبارت دي له خوارجو څخه ، چي له حضرت علي سره د دښمنۍ په وجه يې و ده مبارک ته د کفر نسبت کاوئ ، او داسي تفريط يې دده مبارک په شان کښي کړئ دئ لکه څرنگه چي يهودانو د حضرت عيسى (ع) په شان کښي کړئ وو .

٩: (مولانا حسين واعظ کاشفي (رحمة الله تعالى عليه) په ﴿ روضة الشهداء ﴾ کښي فرمايلي دي چي امام أحمد فرمايلي دي چي د هيڅ صحابي په فضيلت کښي دونه روايتونه و ماته په ثبوت ندي رسيدلي لکه څونه چي د حضرت

علي (رضوان الله تعالى عليه) په شان کښي راته ثابت سويدي ، همدارنگه مولانا مذکور ذکر کړيدي چي تولد دده مبارک دننه په خانه کعبه کښي سوئ دئ ، او دغه شرف نه تر ده له مخه نه له ده څخه وروسته چاته حاصل سوئ دئ ، لکه چي يوه عربي شاعر فرمايلي دي :

ولدته في الحرم المعظم أمه طابت و طاب وليدها والمولد

بيت :

گوهر چو پاک بود و صدف نیز پاک بود

آمد میانه يي حرم کعبه دروجود

کعبش زي فيض کعبه صفا داشت لا جرم

بر دوش سيد دوجهان جلوها نمود

محترمو وروڼو ! سلسله د بيان د فضائلو د حضرت علي (رضوان الله تعالى عليه) په تقرير او تحرير کښي و پای ته نسي رسيدلای نو کوم څه چي مي ذکر کړل په هغه سره اکتفا کوم ، خو په مختصر ډول و دريو نورو خبرو ته گوري :

۱) (خبر داده چي د نورو صحابه کرامو له نومو سره صرف ❖ رضي الله عنه ❖ ويل کيږي او دده مبارک له نامه سره ❖ کرم الله وجهه ❖ هم ويل کيږي ، ددې دوې وجي دي:

اوله وجه يې داده چي ده مبارک په هيڅ وخت کښي و بوت ته سجده نده کړي.

دوهمه وجه يې داده چي کافرانو به له ده سره د سختي دښمنۍ په وجه دده په شان کښي داسي ويل ❖ سوّد الله وجهه ❖ نو مسلمانانو ددوی په رد کښي د حضرت علي له نامه سره دا وينا شروع کړه چي کرم الله وجهه.

محترمو مسلمانانو ! مسلمان ته پکار ده چي په صحيح ډول په اسلام ځان اگاه کړي ، خصوصاً و علماوو ته ، دا خبر مي په دې خاطر درته وکړه چي ما له ايران سره په يوه مرکه کښي د حضرت علي له نامه سره د ❖ عليه السلام ❖ جمله په بار بار ويلې وه نو ډيرو ملایانو او طالبانو ته له دې خبري څخه خورا کرکه پيدا سوېوه ؛ ځکه د دوی په معلومات کښي دا خبره وه چي عليه السلام د حضرت علي له نامه سره ويل د روافضو کار دئ ، ځکه په حقيقت کي دغه جمله د نبي له نامه سره ويله کيږي ، خو محترمو ! اصلي اسلامي صورتحال دغه ډول ندئ په دوی کښي چي ځيني له ما سره مخامخ سويدي نو وروسته له دې چي په دې باب مي له اصلي اسلامي هدايت څخه اگاه کړيدي دا توصيه مي هم ورته کړېده چي و عالم او طالب ته پکار ده چي په صحيح معنی له اسلام څخه ځان باخبره

وساتي ، دا يو بل خصوصيت د حضرت علي دى چي دده له نامه سره ❖ عليه السلام ❖ هم ويل كيدلاى سي ، بلكي دده د اولادې له نومو سره هم عليه السلام ويل كيدلاى سي .

صاحب د تفسير مظهري چي هر ځاى په خپل كتاب كښي د حضرت علي نوم ذكر كوي - عليه السلام - ورسره وايي .

په تاريخ طبري كښي چي هر چيري د حضرت علي نوم ذكر كيږي د ❖ عليه السلام ❖ جمله ورسره وايي .

شيخ عبدالحق محدث دهلوي په مدارج النبوة كښي د امام جعفر صادق له نامه سره هم عليه السلام وايي .

صاحب د أصول الشاشي ، د أصول الشاشي په خطبه كښي فرمايلي دي : والسلام على أبي حنيفة و أحبائه .

ځما په فكر و حضرت علي ته دا خصوصيت په دې وجه پيدا سوئ دى چي رسول (علي الصلوة والسلا) وده ته فرمايلي دي :

أنت مني بمنزلة هارون من موسى إلا أنه لا نبي بعدي (كذا في المشكوة) .

۲(خبر داده چي د حضرت علي (رض) او د معاويه په منځ كښي چي كومي شخړي راغلي دي نو په دې باره كښي د أهل السنن والجماعت ، خصوصاً ځمور د أحنافو موقف دادئ چي په هغوى ټولو شخړو كښي حضرت علي پر حق ؤ او حضرت معاويه په اجتهاد كښي خطا وتلى ؤ ، او مقصود د دواړو حق و منځ ته راوستل ؤ (أنظر شرح العقائد ، نبراس ، شرح مقاصد وغيره) .

۳(خبره داده چي كوم حديثونه چي د حضرت علي په باره كښي راغلي دي چي يوه برخه يې ما درته ذكر كړه په هغوى كښي ځيني داسي حديثونه سته چي شيعه گان يې پر دې خبره باندي دليل گرځوي چي د اسلام د پيغمبر څخه وروسته حقدار په خلافت سره حضرت علي ؤ ، خو دا استدلال د دوى غلط دي او په ترمذي ، مدارج النبوت او په كتابو د عقائدو كښي د دوى جوابونه سويدي .

په حقيقت كښي شيعه گان ددې خبري مصداق دي چي :

پنج وينې شش نه وينې

يعني دوى و هغو احاديثو ته گوري چي د حضرت علي په شان كښي راغلي دي او له هغو احاديثو څخه سترگي پټوي چي د نورو درو خلفايي راشدينو په باره كښي راغلي دي ، لكه چي د حضرت ابوبكر په شان كښي يو دا مبارك حديث راغلى دى چي بخاري وغيره يې روايت كړئ دى :

ما طلعت الشمس بعدالنبيين على أفضل من أبي بكر .

(والسلام و من الله التوفيق.)

د حضرت امام حسن او امام حسين رضي الله عنهما مناقب ا وفضائل

۱(: داسلام پيغمبر په يوه مبارک حديث کښي فرمايلي دي:

ان جبريل يعين الحسين واني احب ان اعين الحسن (انتهى مختصراً) .

اخرجه الحارث بن ابي اسامه عن محمد بن علي كذا في الخصائص الكبرى للسيوطي جلد ۲د صفحہ ۴۶۵هـ.

يعني بيشكه جبريل وحسين ته كومك وركوي اوبيشكه زه نو داخوښوم چي وحسن ته كومك وركوم.

دا مبارکه خبره داسلام پيغمبر هغه وخت وکړه چي حسنينو غير سره ايستله اورسول الله صلى الله عليه وسلم دامام حسن پرترف خبره کوله نوظاطمي رضي الله عنهاورته وويل چي اي دخداي پاک رسوله ته له حسن سره كومک کوي لکه چي دي ترحسين درباندي گران دي.

۲(: ابن عساكر له حضرت ابن عمر خخه روايت کړي دي چي ده مبارک فرمايلي دي:

كان على الحسن والحسين تعويذان فيهما زغب من زغب جناح جبرئيل (كذا في الخصائص الكبرى في الصفحة المذكورة) .

يعني پر حسن او حسين باندي دوه تعويذونه راخريدل چي له وړو او ميده بنو خخه د وزر د جبريل (ع) ول .

۳(: له حضرت أبي هريرة (رض) خخه روايت دي چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

مَنْ أَحَبَّهُمَا فَقَدْ أَحْبَبَنِي وَ مَنْ أَبْغَضَهُمَا فَقَدْ أَبْغَضَنِي (رواه الإمام أحمد ، كذا في البداية والنهاية ج ۸ص ۶۰۲) .

يعني هر چا چي مينه او محبت وکړ له حسن او حسين سره ، نو په تحقيق سره هغه له ما سره مينه او محبت وکړ او هر چا چي بغض وکړ له دوی دواړو سره نو په تحقيق سره هغه له ما سره بغض وکړ .

۴(: له حضرت أنس بن مالك خخه روايت دي چي له رسول الله (صلى الله عليه وسلم) خخه پوښتنه وسوه چي ستا په اهل بيت کښي کوم يو وتاته ډير محبوب دي ؟ نو ده مبارک په جواب کښي ورته وفرمايل چي حسن او حسين .

(رواه أبو يعلى الموصلي ، كذا في البداية والنهاية في الصفحة المذكورة) .

۵(: له حضرت أبي سعيد خخه روايت دي چي رسول الله (صلى الله عليه وسلم) فرمايلي دي :

الحسن والحسين سيدا شبابِ أهلِ الجنةِ إلا ابني الخالة : يحيى و عيسى (رواه أبو القاسم البغوي ، كذا في البداية)

يعني : حسن او حسين دوه سرداران د خوانانو د جنت دي ، مگر ماسوی له دوو نفرو چي د خالة خامن دي چي هغه حضرت يحيى او عيسى (عليهم السلام) دي .

محترمو وروڼو ! اوس د حسنينو د هر يوه تنها تنها په مختصر ډول څه فضایل درته ذکر کوم:

اول إمام حسن (رضي الله تعالى عنه) :

حاکم له عبدالله ابن عبیدالله څخه روایت کړی دی چي حضرت إمام حسن پنخویشته حجه پیاده او د پښو په تگ کړيدي ، سره له دې چي سورلی او مرکبونه به هم په زیاته اندازه ورسره ول (کذا نقله السيوطي) .

إبن سعد له علي بن زيد څخه روایت کړی دی چي إمام حسن دوه کرته خپل ټول جايداد په داسي ډول د خدای د رضا لپاره صرف کړ چي له ده سره به هيڅ شی په کور کښي پاته نسو ، او دارنگه يې درې کرته بيا د خپل جائداد نیمی د خدای د رضا لپاره صدقه کړ تر داسي حده چي خپله يوه چوټه بې خيرات کړه او بله بې پرېښووله او يوه موزه بې خيرات کړه او بله بې پرېښووله (ذکره السيوطي ، کذا في النبراس) .

په ❷ شواهد ❸ کښي ذکر سویدی چي د أهلبیتو له دوولسو إمامانو څخه دوهم امام حضرت إمام حسن (رضي الله عنه) دی ، إسم کنية دده مبارک أبو محمد ؤ او لقب يې تقي او سيد وو ، په دريم کال د هجرت درمضان مبارک په نیمايي کي په مدینه منوره کښي دده مبارک تولد وسو .

کله چي د اسلام پیغمبر (صلی الله عليه وسلم) دده مبارک له زوکړي څخه خبر سو نو يې د فاطمة الزهراء وکورته تشریف وروړ او له حضرت علي (کرم الله وجهه) څخه يې پوښتنه وکړه چي پر ده باندي مو کوم نوم ایښی دی ؟ حضرت علي ورته وفرمایل چي ستا بې مشورې خو مور دا د ځان حق نه بلئ چي پر ده باندي نوم کښيږدو ، البته ځما په زړه کښي دا خوښه ده چي د ❹ حرب ❺ په نامه سره يې مسمی کړو !

د اسلام پیغمبر (صلی الله عليه وسلم) ورته وفرمایل چي زه بيا د الله (جل جلاله) بې اذنه نسو کولای چي پر ده باندي نوم کښيږدم ، په دې وخت کښي حضرت جبریل (ع) راغلی او د اسلام و پیغمبر ته يې وويل چي :

اې محمده ! الله پاک پر تا باندي سلام وايي او بيا فرمایي چي حضرت علي نسبت و تاته داسي دی لکه چي حضرت هارون نسبت و موسی (ع) ته ؤ ، نو د هارون (ع) ځوی ❻ شبر ❼ نومیدئ نو ته هم بايد پر دغه مبارک لمسي باندي او د حضرت علي پر دغه عالیقدره ځوی باندي د شبر نوم کښيږدي!

د اسلام پیغمبر ورته وفرمایل چي ځمور ژبه خو عربي ده او شبر خو د عبري زبان کلمه ده!

حضرت جبرئیل ورته وویل چي په عربي کښي د شبر معنی ❖ حسن ❖ ده ، نو په دې سبب یې پر ده مبارک باندي د حسن نوم کښيښووی .

د اسلام پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د حضرت امام حسن په ښي غوړ کښي اذان او په چپ غوړ کښي اقامت وکړ (البته د نامه تر ایښودلو له مخه) بیا یې دده مبارک عقیقه په دوو سپینو پسو سره چي لیر توروالی یې هم درلودی (چي په عربي کښي املح ورته ویل کیږي) وکړه ، او د یوه پسه ورون یې دده مبارک و قابلې ته ورکړ او دده د سر مبارک د ورینبتانو په وزن یې سپین زر خیرات کړل .

حضرت امام حسن له سيني څخه بیا تر ککړۍ پوري تر ټولو خلگو د اسلام له پیغمبر سره ډیر مشابه ؤ .

شیخ فرید الدین عطار (قدس سره) په خپل کتاب کښي چي د ❖ گل وهرموز ❖ په نامه دی د امام حسن په شان کښي دا ډول فرمایلي دي ، مثنوي :

امامي کو امامت را حسن بود حسن آمد که جمله حسن ظن بود
همه حسن و همه خلق و همه حلم همه لطف و همه جودو همه علم
شب از زلف سیاهش تیره مانده ز رویش ماه روشن خیره مانده
لبش قائم مقام حوض کوثر که بودي چشمه نوش پیمبر
چنان نوشي بزهر الود کردند دلش خون و جگر پالوده کردند
ز زهرش چون جگر شد پاره پاره ز غصه گشت خونین سنگ خاره.

همدارنگه یو بل بزرگ د حسنینو په بار کښي داسي فرمایلي دي ، مثنوي :

هست بر أهل معرفت روشن صفت حضرن حسین و حسن
آن یکی اختریست تابنده وان دیگر گوهریست رخشنده
آن یکی نور دیده نبوي و ان یکی شمع جان مرتضوي
روي آن صاف تر زلمعهء بدر گیسوي این نمونهء شب قدر
آن یکی ماه آسمان کمال وان دگر سرو بوستان جمال.

(کذا في روضة الشهداء للكاشفي .)

صاحب د نبراس د نبراس په ص ۵۱۶ کښي فرمایلي دي :

و مِنْ أَعْظَمِ مَنَاقِبِهِ تَسْلِيمُ الْخِلاَفَةِ حَفْظًا لِلدِّمَاءِ مَعَ مَا كَانَ مَعَهُ مِنْ عَسَاكِرِ كَالْجِبَالِ .
يعني بعضي له ډيرو غټو مناقبو د إمام حسن دادئ چي ده و حضرت معاويه ته په دې وجه خلافت تسليم كړ چي
د مسلمانانو وینه تویه نسي ، سره له دې چي د غرو په ډول فوج او لښکر ورسره وو .
په ❖ صواعق ❖ کښي ذکر سويدي چي دده مبارک ښځي په امر د يزيد بن معاويه وده مبارک ته زهر ورکړل ،
يعني چي د هغو زهرو په وجه دى مبارک په شهادت ورسيدئ .

د سبط رسول سيدشباب أهل الجنة ، شهيد كربلا حضرت إمام حسين د مناقبو پاته او خَانگړې برخه

بسمه تعالی !!!

محترمو وروڼو ! په دې برخه کښي د حضرت إمام حسين (رضي الله عنه) په اړه ځيني خَانگړي مطالب و تاسي محترمو ته ذکر کوم ، او په راتلونکيو برخو کښي به ان شاءالله دده پاڅون په مقابل کښي د يزيد ، دده مبارک د پاڅون شرعي حکم او له ده سره چي کوم څوک ملگري ول دهغوی او دده د شهادت ذکر ، د يزيد قبائح او پرده باندي د لعنت ويلو د جواز او د نه جواز په اړه اساسي او موثق معلوماتونه درکړه سي .

اوس ددې برخي په مطالبو پيل کوم :

قدرمنو ! په شواهد النبوة کښي راغلي دي چي حضرت امام حسين د أهل بيت له امامانو څخه دريم إمام دی او ابوالأئمة هم ورته ويل کيږي ، اسم کنية دده مبارک أبو عبدالله ؤاو ذکي ، شهيد ، سبط او شهيد دده مبارک لقبونه .
وو .

د هجرت په څلرم کال د شعبان په ۴ يا په ۵ د سي شنبې په ورځ په مدينه منوره کښي دده مبارک تولد وسو ، علماوو ذکر کړيدي چي موده د حمل دده مبارک شپږ مياشتي وه ، او هيڅ کوچنی د شپږو مياشتو ندی له مور څخه پيداسوی چي بيا دي ژوندی پاته سوئ وي ماسوا له دوو نفرو : اول يحيى بن زكريا عليهماالسلام) دوهم حضرت امام حسين (رضي الله عنه) ، او د حضرت امام حسن د ولادت ، او د فاطمې د علوق او حمل کيدلو په امام حسين سره پنځوس ورځي مفاصله په منځ کښي راغلي ده ، نو حضرت امام حسين اوه مياشتي او شل ورځي له امام حسن څخه کشر ؤ .

کله چي د امام حسين تولد وسو ، چي يوه بزرگ ددې تولد خوشحالي په دې شکل تعبير کړېده ، قطعه :

طلوع کرد بتائيد حق ز برج کمال مه خجسته روخ و اختري مبارک فال

ازين نهال شرف تازه گشت گلشن دين چنانکه تازه شود برگ گل زباد شمال.

د اسلام پر پيغمبر (صلی الله عليه وسلم) باندي دده مبارک د تولد زيږی وسو ، حضرت رسول أكرم في الحاله د فاطمة الزهراء و کورته تشریف يووړی ، حضرت أسماء بنت عميس چي د حضرت حسين دايه توب يې کاوئ په داسي حال کښي چي حضرت حسين يې په يوه خرځه کښي پيچلی ؤ دده مبارک په غير کښي کښيښووی .

د اسلام پیغمبر دده مبارک په ښي غوږ کي اذان او په چپ غوږ کي اقامت وکړ ، بیا یې و حضرت علي ته وفرمايل چي کوم نوم دي پر ده باندي ایښی دئ ؟ حضرت علي ورته وويل چي ما نه غوښتل چي ستا له صوابديد څخه پرته پر ده باندي نوم کنښوږم ، د اسلام پیغمبر وفرمايل چي زه نو بیا د الله (جل جلاله) و حکم ته گورم.

په دې حال کي حضرت جبریل (ع) رالی او وې ويل چي د حضرت هارون (ع) دوهم ځوی شير نومیدئ او د شير معنی په عربي حسين دئ ، نو یې په دې وجه پر ده باندي د **حسين** نوم کنښوږم .

دده مبارک د تولد په اومه ورځ یې د عقیقې په نیت دوه پسونه حلال کړل او دده مبارک سر یې وروخریئ او د هغو ورښتانو په تاله یې سپین زر خیرات کړل (کذا في روضة الشهداء ص ۱۸۲ للإمام الکاشفي)

همدارنگه په یوبل روایت کښي راغلي دي چي کله چي امام حسين رضي الله عنه پیداسو نو الله جل جلاله و حضرت جبرائیل علیه السلا ته وفرمايل چي ولاړسه زماو حبيب ته زماله طرفه دده دلمسي مبارکي ورسوه او وروسته له هغه یې په دي هم خبرکړه چي دغه حسين به یووخت ستادځینوامتیانوله لاسه په قتل رسیري اوددي تعزیت اوفاتحه خواني هم زماله طرفه وورسوه

حضرت جبرائیل علیه السلام چي دغه الهي پیغام دخدای ورسول ته راوړسوه اوداسلام پیغامبر او حضرت علي اوفاطمه له دي خبري څخه اگاه سول اوداسلام پیغامبر و حضرت فاطمي ته وفرمايل چي داواقعه به هغه وخت وي چي نه به ته یې اونه به زه یم اونه به حسن وي حضرت فاطمي دچغواو بیغاروپه حال کښي داسي وفرمايل چي **کاشکي** زه هغه وخت ژوندي وای ترڅوچي دحسين دمصیبت مراسم مي پرځای کړي وای **په دي وخت کښي یوهاتفی** اواز راغلي چي اي فاطمي ته غم مه کوه دقیامت ترورځي پوري به (یعني په چوکاټ کښي دشریعت هرکال مسلمانان دحسين دمصیبت مراسم ترسره کوي بیت---

زين مصیبت داغها برسینه سوزان ماست زين غزاسدشعله غم بردل بریان ماست.

کذا ذکره مولانا حسين الکاشفي صاحب تفسير حسيني

توجه...

محترمومسلمانانودامام حسين اودکربلا دشهیدانو دمصیبت مراسم په هغه ډول ترسره کول لکه چي یې شيعه گان ترسره کوي داداهل السنه والجماعت په مسلک کښي خصوصاً داحنافو په مذهب کښي ناروا اوله اسلام څخه وتلي کاردي ،البته دعاشوراء په ورځ دامام حسين اودکربلا دشهیدانو حالات بیانول يا په هغوی کښي تأمل اوفکرکول اوپه نتیجه کښي ددي په زړه کښي دلسوزي اودردپیدا کيدل اوترسترگو په غیري اختیاري ډول اوبسکي راتوييدل اوددوي په حق کښي دعاگانې اوخیراتونه کول داسلام له اصولواوله فروعوسره موافق اوصالح عمل دئ کوم څوک چي دغه کارهم بدعت سيئه یاناروا بولي نودادډیرنامرداوبی لاري انسان کاردي.

شيخ مفيد ذكر كړيدي چي هغه وخت چي جبرائيل عليه السلام د حسين د مباركي لپاره و حضور عليه السلام ته راتلی. نو پريوه فرشته باندي راغلي چي پرمخکه باندي غورځيدلي وه دغه فرشته قطرس نوميدله چي په دريم اسمان کښي داويا زره فرشتومشره وه، حضرت جبرئيل ورته وويل چي قطروسه ولي ژاري اوداخه کيفيت درپښ سويدئ قطرس ورته وويل چي دالله جل جلاله په يوه حکم کښي ادناقدر سستي راڅخه وسوه او په نتيجه کښي مي وزرونه وسوځيدل اي جبرائيله :ماداسلام وپيغمبر ته درسره بوځه ښايي چي دده په برکت دغه مشکل ځما حل سي نوحضرت جبرائيل دغه فرشته داسلام وپيغمبرته حاضره کړه داسلام پيغمبر چي ددي له حال څخه خبرسو نوپي ورته وفرمايل چي ورسره اوخپل ځان په حسين ومنښه قطرس چي دغه کاروکړ نوفي الحاله يې بيرته وزرونه پيدا کړل اوودريم اسمان ته يې پروازوکړ اووخپلي عبادت خاني ته ورسيدله، بيا چي کله دامام حسين رضي الله عنه ل شهادت څخه خبره سوله نوپي په افسوس سره وويل چي کاشکي زه له دي واقعي څخه مخکي خبره سوي وای چي له نوروټولو خپلو فرشتوسره مي دده دکومک دپاره وځمکي ته ځان رسولای وای..

انظر روضة الشهداء ، لصاحب تفسير حسيني . والسلام.....

بسمه تعالی....

محترموپه دي برخه کښي په دي باب بيان درته کوم چي دحضرت امام حسين اودده داهل بيت اوملگريو له هغو مصائبو څخه چي په کربلا کښي دوی ورسره مخامخ سول ، اودارنگه دحضرت امام حسين له شهادت څخه داسلام پيغمبر او فاطمة الزهرا او علي کرم الله وجهه له پخوالا دالله جل جلاله له طرفه اگاه اوخبردار گرځيدلي وو ، لکه چي په تيره برخه کښي دروضه الشهداء په حواله يوروايت ما درته ذکر کړ خواوس غواړم چي په دي باب پوره وضاحت درته وکړم نوورته متوجه سي.

اول : له ثابت بن انس څخه روايت دئ چي فرشتي او ملکي دباران له الله پاک څخه ونبي عليه السلام ته دورتللو اجازه وغوښتله نوالله پاک اجازه ورکړه يعني نودغه فرشته ونبي عليه السلام ته راغله ، بيانبي عليه السلام و ام سلمې رضي الله عنها ته حکم وکړ چي ودروازي ته گوره اوڅوک مه راپرېږده ، بيا حضرت حسين راغلي يعني هغه وخت چي دی کوچني وو اودنبي عليه السلام ومبارک وروړو ته ورغورځيدلي نودغي فرشتي و رسول عليه السلام ته عرض وکړ چي ايا ! ته حسين خوښوي ده مبارک ورته وفرمايل چي هو: نودغي دباران فرشتي ورته وويل چي بيشکه ستادامت له لاسه به دي قتل کړسي بيا يې له کربلا څخه يوقسم سره خاوره هم راواخستله اونبي عليه السلام ته يې وربشکاره کړه بياحضرت

ام سلمې دغه خاوره دخپلي جامي په يو طرف کښي واچوله

انتهی مع ادنی اختصار . رواه احمد کذا في البداية والنهاية ج ۸ ص ۵۹۶

دوهم : له حضرت انس بن حارث خُخه روایت دی چي ما به له رسول الله صلى الله عليه وسلم خُخه اوریدل چي ده مبارک به فرمايل (ان ابني [يعني الحسين] يقتل بارض يقال لها كربلاء فمن شهد منكم ذالک فلینصره) رواه ابوالقاسم البغوي

کذا في البداية والنهاية.

يعني بیشکه خُما حوی حسین به قتل کړ کيږي په داسي خُمکه کښي چي کربلا ورته ويل کيږي نوخوک که له تاسي خُخه په هغه وخت کښي حاضر وو نومدّت دي وکړي يعني دحسين .

دریم : له حضرت علي ابن ابي طالب خُخه روایت دی چي دي مبارک کله چي صفین ته تلي نوپر کربلاء باندي راغلي بيا يې پوښتنه وکړه چي ددغه خُای نوم خه دی خلگوورته وويل چي ددي خُای نوم کربلاء دی ، نوده مبارک وفرمايل چي (کرب وبله) يعني دادغم اوبلاء خُای دی بيا يې هلته له يوي درختي سره لمونځ وکړ بيا يې وفرمايل چي دلته به داسي شهيدان وژل کيږي چي پرته له صحابووخه به ترنوروتولو شهيدانو بهتره وي چي وځنت ته به بي حساب داخليږي ، او په دغه خُمکه کښي يې ويو خُای ته اشاره وکړه بياخلگو هغه خُای نښاني کړ چي وروسته په هغه خُای کښي حضرت امام حسين شهيد کړسو .

راوه ابن سعد کذا في البداية والنهاية لابن كثير .

ابوالجناب کلي حکايت کړيدی چي دکربلاء خلگ هميشه دپيرانا نو ژړاوي پر امام حسين باندي اوري .

کذا في البداية والنهاية لابن كثير .

ابن عساكر روایت کړيدی چي يوي ډلي دغازيانو دروم په خُيني ښارو کښي په يوه کنيسه اوعبادتگاه کښي دنصاری وو دغه بيت ليکل سوي وليدي .

اترجوامة قتلت حسينا شفاعة جده يوم الحساب .

نودوی له روميانو خُخه پوښتنه وکړه چي دغه بيت چا ليکلي دی نوروميانو ورته وويل چي ستاسو دنبي تربعثت دري سوه ۳۰۰ کاله له مخه دغه بيت ليکل سويدی .

کذا في البداية والنهاية ج ۸ .

دارنگه داسي روایت هم راغلي دی چي هغو خلگو چي امام حسين يې شهيد کړ په داسي حال کښي چي دشرايو په چنبلو مشغول ول اودحضرت امام حسين سرمبارک يې هم رااخستي وو ، په غيبي ډول داوسپني يو قلم ورته ښکاره سو اوپريوه ديوال باندي يې ذکرسوی بيت ورته وليکی .

كذا في البداية والنهاية ج ٨ ص ٥٩٧

څلورم : له حضرت ابن عباس رضي الله عنهما څخه روايت دى چې ما په خوب كښي

رسول لله صلى الله عليه وسلم دغرمي په ټيم كښي وليدي په داسي حال كښي چې دسر ويښتان يې په گرد اوغبار سپيره وو او يوه شيشه ورسره وه چې په هغه كښي وينه وه نوماورته وويل چې زما مور اوپلاردي ترتاقر بان سي اي دخدائ رسوله ! داڅه وينه ده چې په شيشه كښي دي اچولي ده نوده مبارك راته وويل چې دادحسين اودده دملگريو وينه ده چې ترنن وځي پوري مي راټولوله ،

حضرت عمار فرمايلي دي چې مور چې معلو مات وکړ نو په هم هغه ورځ حضرت امام حسين په شهادت رسيدلي وو .

رواه احمد وتفرد به واسناده قوي .

پنځم : له حضرت علي بن زيد بن جدعان څخه روايت دي چې حضرت بن عباس له خوب څخه راويښ سو نو(انا لله وانا اليه راجعون) يې ووايو اووي ويل چې قسم په خدائ دى چې حسين شهيد کړسوي دى ، نودده ملگروورته وويل چې له څه وجهي دي دا وويل ، نوده مبارك ورته وفرمايل چې مارسلو ل الله صلى الله عليه وسلم په خوب وليدى چې له وينو څخه ډکه بښينه ورسره وه اووماته يې وويل چې ايا! ته عالم سوي يې پردي باندي چې له ما څخه وروسته څما امت څه کړيدى حسين يې قتل کړ اودادده اودده دملگريو وينه ده چې والله جل جلاله ته يې عرضه وم ، بيا چې دوى معلومات وکړ په هغه ټيم امام حسين شهيد سوئ وو

رواه ابن ابى الدنيا كذا في البداية والنهاية .

شپږم : له حضرت ابن عباس څخه روايت دى چې الله پاک و حضرت محمد صلى الله عليه وسلم ته وحى وکړه چې ما دحضرت يحيى بن ذكريا په سبب چې کله دي گمراهانو شهيد کړ اويا زره انسانان په قتل ورسول ، اودحسين په سبب به دوه واره اويا زره انسانان په قتل رسوم .

رواه الخطيب كذا في البداية والنهاية .

له حضرت ام سلمې څخه روايت دى چې دي مبارکي فرمايلي دي چې ما له پيرانانوڅخه واوريدل چې پرامام حسين باندي يې ژړل او پرده مبارك باندي يې نوحه کوله او هم دارنگه له جنيانو څخه دغه بيتونه ما و اوريدل چې دوى ويل .

ايها القاتلون جهلا حسينا ابشرو بالعذاب والتنكيل

كل اهل السماء يدعوكم ونبي ومرسل وقبيل

قد لعنتم على لساني ابن داود وموسى وصاحب الانجيل

كذافي البداية والنهاية لابن الكثير .

مولانا حسين واعظ كاشفي په روضة الشهداء كنبني ذكر كردي چي پنخه واره دخدائى جل جلاله له لوري ورسول
عليه السلام ته دامام حسين له شهادت خخه خبرور كړه سويده .

والسلام ومن الله التوفيق

محترم مورونو! په دي برخه كښي په دي باره كښي شرعي معلومات دركوم چي دامام حسين اود عبد الله ابن زبير رضي الله عنهما قيامه په مقابل كښي ديزيد اود دوى دواړو مخالفت له يزيد سره تر داسي حده پوري چي اخرياي يې هغه سي سوچي هرچاته معلوم دى او په بله برخه كښي به يې انشاء الله تفصيل هم راسي شرعي حكم څه ؤ په دي ارتباط و تفصيل ته ځير سي.

صاحب د نبراس په نبراس كښي چي د شرح عقائد ډيره معتبره شرحه ده په پنځه سوه څلويښتمه صفحه كښي داسي فرمايلي دي (وههنا بحث من الاشكالات القوية وهوان الحسين بن علي رضي الله عنهما خرج على يزيد مع ان معاوية رضي الله عنه نصبه وبأيعه الصحابة)

ترجمه : له قوي سوالو څخه دلته يو سوال دادى چي حضرت معاوية يزيد دخلافت لپاره وټاكي

اوصحابه وو بيعت ورسره وكړ، سره له دي امام حسين پرده باندي خروج وكړ، اودده په مقابل كښي ودريدى، بيا صاحب د نبراس د علماووله طرفه ددي مختلف جوابونه ذكر كړيدي چي په هغوى كښي يې ځيني ضعيف هم بللي دي.

اول جواب په دي ډول دى.

(واجيب بان وجوب طاعة هذا الشقي علي بضعة النبي صلي الله عليه وسلم غير معقول)

اودوهم جواب يې په دي ډول ذكر كړيدى چي دامام حسين رضي الله تعالى عنه اجتهاد دافصله وكړه چي ديزيد خلافت صحيح نه دى ځكه چي امام حسن رضي الله عنه چي كله ومعاويه ته خلافت ورتسليموى نو پر حضرت معاويه باندي يې داشرط كښيښودى چي دي به دمرگ په وخت كښي و خپل اولاد ته خلافت نه سپاري بلكي واهل شورى ته به يې پرېږدي، پاته سوه داخبره چي ځيني صحابه وو لكه عبد الله بن عمر له مخالفت څخه ديزيد خلك منعه كول نودا دوى اجتهاد ؤ او امام حسين په خپله ځان ته مجتهد ؤ اوديوه مجتهد حكم پر بل مجتهد باندي نه لازمېږي.

دريم جواب يې په دي ډول وركړيدى چي حضرت امام حسين ديزيد وطرفدارانوته وويل چي ماويزيد ته ورولى چي زه بيعت ورسره وكړم نو ديزيد طرفدارانو له دي څخه منعه وكړه اوود ته يې وويل چي ته بله چاره نلري بي له دي چي قتل سي.

څلورم جواب يې په دي ډول وركړيدى چي ښايې چي امام حسين ته دي ديزيد كفر په ثبوت رسيدلي وي او پر امام دمسلمانانو باندي خو خروج ترهغه پوري ممنوع دى چي له ده څخه كفرنه وي صادرسوي، اوله يزيد څخه داسي شعرونه هم رانقل سويدي چي دده پر كفر باندي دلالت كوي چي له جملي دهغوى څخه يوشعردادى چي دشرايو په باره كښي يې ويلي دى چي.

فان حرمت يوماً على دين أحمد فخذها على دين مسيح ابن مريم.

اودارنگه په هغه ورځ چي دحضرت امام حسين سر مبارک يې وده مردودته راوړئ ،نوده يوڅوشعرونه وويل چي ده هغوی له جملي يوبيت په دي ډول ؤ.

لست من حذف ان لم انتقم من بني احمد ما كان فعل.

مولانا بحر العلوم په شرحه دمسلم الثبوت کښي ذکر کړيدي (ان يزيد كان من اخبث الناس وكان بعيد بمراحل من الامامة بل شك في ايمانه ځذله الله.

پنځم جواب يې په دي ډول ورکړيدئ چي يزيد چي خليفه کيدئ لا فاسق ؤ نوپه دي وجه دده دخلافت انعقاد صحت نه درلودئ يعني لکه چي دجمهورو علماوودا قول دئ ماسوی له احنافو.

صاحب داعلاء السنن داعلاء السنن په دوولسم جلد شپړسوه اواتلسمه صفحه کښي په دي اړه داسي ذکر کړيدي (وحجة الجمهور ان قيامهم ليس بمجرد الفسق بل لما غير من الشرع وظاهر من الكفر.

يعني دجمهورو علماوودليل دادئ چي دامام حسين اودابن زبير اودمديني دخلگودريدل په مقابل کښي دبنی امیه اوديزيد اودارنگه دتابعينو ديولوی. جماعت اودصدراول خروج پرحجاج بن يوسف باندي خالي ددوی دفسق په وجه نه وو بلکي په دي وجه ؤچي دغو ظالمانوپه شرعي احکامو کښي تغير کړئ ؤ اوکفرورخه ښکاره سوئ ؤ.

اوهمدارنگه صاحب داعلاء السنن په مذکوره صفحه کښي ذکر کړيدي.

الائمة الذين خرجو على يزيد والحجاج لعلمهم ظنوا من انفسهم القدرة على خلعهما لكثرة من بايعهم على ذلك فقد بايع على يد مسلم بن عقيل للامام حسين بن علي عدد كثير من اهل كوفه تزيد عدتهم على اربعين الفا. وقد ورد في الحديث

﴿لن يغلب اثنا عشر الفا من قلة اذا اجتمعت كلمتهم﴾ وسئل مالك افيسعننا التخلف عن مجاهدة من بدل الاحكام؟ فقال: ان كان معك اثنا عشر الفا مثلك لم يسعك التخلف، والا فانت في سعة منه كما قدمناه في باب الفرار من الزحف، فلم يكن خروجهم خلاف الأجماع ولا خلاف السنة، ولكن أتوا من قبل اصحابهم ، فلم يكونوا كما ظنوا الا مأمولوا لم تكن كلمتهم مجتمعة ولا همتهم متحدة ، ولم يكونوا صادقين فيما أظهروا من الحب لأهل البيت والعزم على الجهاد في الله واقامة دعائم الاسلام كما لا يخفي على من مارس التاريخ ووقف على سيرة الشيعة من اهل الكوفة وغيرهم، فالمكرشعارهم والغدر دثارهم والله الموفق .

هم دارنگه صاحب داعلاء السنن په شپړسوه يوويشتمه صفحه کښي ليکلي دي (لا ينبغي لمسلم ان يحط على من خرج من السلف الصالح من العترة وغيرهم على ائمة الجور فانهم فعلوا ذلك باجتهاد منهم وهم اتقى لله واطوع

لسنة رسول الله من جماعة ممن جاء بعدهم من اهل العلم ولقد افراطاً بعض اهل العلم كالكراميه ومن وافقهم حتى حكموا بان الحسين السبط رضي الله عنه وارضاه باغ على يزيد بن معاوية فيالله العجب من مقالاتٍ تقشعِر منها الجلود ويتصدع من سماعها كل جلود . هكذافي نيل الاوطار عن الفتح ٨٤/٧

خلاصه دمطلب داده چي خروج دامام حسين پريزيد باندي برحق و او يزيد پرباطل باندي و ، لکه چي ديزيد په بيان کني اودده دقبائحو په تفصيل کني به انشاء الله نورهم ددي خبري وضاحت درته وکړ سي . والسلام و من الله لتوفيق

د حضرت امام حسين (رضي الله تعالى عنه) د شهادت بيان

محترمو مسلمانانو! د كربلا دشهيدانو، خصوصاً د حضرت امام حسين (رضي الله عنهم) د شهادت بيان چي په هر مسلمان کښي زړه ټوټه ټوټه کوي او هر عاقل انسان مدهوش گرځوي او په عقل حيرانونکي حيرانتياکي يې اچوي، په مفصل ډول و ډير زيات وخت ته ضرورت لري، او انشاءالله که له ما سره الهي توفيق په وروسته کښي ملگيري وکړه نو ددې حالاتو او واقعاتو بيان به له ❖ من ❖ څخه تر ❖ الی ❖، ټکي په ټکي وکړم، او دارنگه به د يزیديانو بې شرمه اقدامات او د يزیديانو ټول متمردين به نام په نام سره ددوی له خباثنو بيان کړم.

خو په دې سلسله کښي چي اوس موږ راروانه کړېده د الأهم فالأهم ذکر او بيان په مختصر ډول درته کوم.

محترمو! د حضرت امام حسين (رضي الله عنه) او دده د خاندان او دده د ملگرو چي کله له يزيد سره مقابله شروع سوه او جنگ پيل سو نو په جريان کښ د جنگ اخير حال ودغي اندازې ته راورسيدئ چي د حضرت علي ❖ اصغر ❖ په شمول ۷۲ نفره د حضرت امام حسين (رض) له خاندان او ملگرو څخه په شهادت ورسيدل، او يوازي حضرت امام حسين، امام زين العابدين او دده مبارک د اهل بيت ښځي پاته سولې.

حضرت امام حسين په دغه حالت کښي له خپله مبارکه زړه څخه (چي له سوز او درده څخه ډک ؤ) يوه ❖ آه ❖ تر خوله راوايستله او ددې توان په ده مبارک کښي ختم سو چي له ژړا څخه خپل ځان په قابو کښي راولي، لکه چي يوه شاعر ددغه حالت انعکاس په دغو بيتو کښي کړی دی:

اې دريغا! دیده انصاف گر بينا بودي سبط پيغمبر (ص) چرا در كربلا تنها بودي

بر غريبيي حسين درد او بگريستي حضرت ختم النبيين گر دران صحرا بودي

کئ توانستي کشيدن تيغ در روپش کسي گر علي مرتضی با ذوالفقار آن جا بودي

فاطمه از حسرت و اندوه آن لب تشنگان جامه بر تن چاک کردي گر دران غوغا بودي

گر حسن بودي دران صحراي پر کرب و بلا از غم و سوزي برادر واله و شيدا بودي.

راويانو ذکر کړيدي چي حضرت امام زين العابدين چي کله د خپل کور مېنه له جنگيالو څخه خالي وليدله او يوازي له خپل ځان او له حضرت امام حسين څخه يې بل څوک په نظر کي ورنغی، نو سره له دې چي دى مبارک ډير بيمار هم ؤ له خيمې څخه دباندې راووتئ او له ناچورۍ څخه يې ټول مبارک بدن رپرديدئ او د يزیديانو ❖ مردودينو ❖ پر طرف د جنگ و ميدان ته روان سو، دده مبارک پلار حضرت امام حسين چي کله پر ده باندي سترگي ولگيدلې

چي د جنگ و میدان ته روان دی ، نو په ډیر تلوار د شاه خوا پسي ورغلی او رغ یې پر وکر چي اې بچیه ! بیرته راوگرځه ؛ ځکه چي دا یو ته راپاته یې او ستا په سبب به ځما نسل باقي پاته کیږي او ته به د اهل بیت د ټولو امامانو پلار یې او تا زه د خپل ځان وصي گرځوم او دغه ښځي ټولي به ستا په سایه کښي ساتلي کیږي ، او هغه مخفي علمونه چي تنها او یوازي د اهل بیتو الله (جل جلاله) نصیب کړيدي هغه به هم وتاته په میراث پاتیږي .

وروسته یې حضرت امام زین العابدین بیرته و خیمې ته راوستی او په تقوی او په طلب د رضا د الله تعالی سره یې وده ته وصیت وکړ ، او وروسته یې و خپلي مبارکي بي بي ❖ شاربانو❖ ته وفرمایل چي زما د جنگ اسلحه راکړه ؛ ځکه چي د ټولو ملگریو نوبت تیر سو او په شهادت ورسیدل او اوس د یزیدیانو مقابله تنها و ماته راپاته سوه ، یو شاعر په دې ارتباط داسي فرمایلي دي :

اینک آمد نوبت من الوداع الوداع ای عترت من ! الوداع

دمبدم خواهید چون ابر بهار گریه کرد از حسرت من الوداع

زود دلهايي شما خواهد شدن سوز ناک از فرقت من الوداع

وروسته حضرت امام حسين خپله مصري مبارکه چوپانه واغوستله او د سرور کائنات حضرت محمد (صلوات الله تعالی عليه) مبارکه لنگوته یې پر سر کړه ، او د حضرت سيدالشهداء حمزه (رضي الله عنه) سپر او د حضرت علي (کرم الله وجهه) ذوالفقار یې ورسره واخستی ، او پر خپل آس باندي (چي ذوالجنان ورته ويل کيدئ) سپور سو او د جنگ د میدان قصد یې وکړ .

کله چي دى مبارک روان سو ، نو د اهل بیت ټولي ښځي د شاه خوا پسي رواني سوې او د چغو او بغارو په حالت کښي یې وده مبارک ته وويل چي اې حسينه ! موږ و چاته پرېږدې او و چاته مو سپارې ؟

حضرت امام حسين ورته وفرمایل چي بیرته وگرځی ! تاسي پر الله (جل مجده) باندي سپارم او الله (عز وجل) ځما او ستاسي په ټولو مهماتو کښي وکیل او کارساز دی ، و کفی بالله وکیلا .

کله چي امام حسين د جنگ و میدان ته ورورسیدئ نو و یزیدیانو ❖ مردودانو❖ تې اول وار په خطاب کښي یو څو عربي شعرونه وويل ، چي په فارسي ژبه کښي یې یوه شاعر په فارسي شعرو سره په دې ډول ترجمه کړېده :

جد من خیرالوری فاضل ترین انبیاء است آفتاب ، اوج عزت شمع جمع اصفیاء است

منقبتهايي پدر گر برشمارم دور نیست در درج لافتا و بدر برج هل اتی است

مادرم خیرالنساء پرزند خاص مصطفی بر کمال او کلام : بضعة مني گواه است

وز برادر گر بپرسی هست شاهداین حسن آن که سبط مصطفی و نور چشم مرتضی است

هست عمم جعفر طيار که اندر باغ خلد دائمن پرواز او تا آشيان کبريا است
 حمزه سرخيلي شهيدان باشدم عم پدر اين چنين اصل و نسب در جمله عالم که را است ؟
 ای ستمگاران سنگين دل که اخلاق شما بی وفاي و نفاق و حيله و جور و جفا است
 جمله پرزدان و خویشان و عزيزان مرا قتل کردید اين چه آئين است و اين طغيان که را است ؟
 وين زمان بهر هلاک من کمر بر بسته اید کشتن من در کدامين مذهب و ملت روا است ؟
 تشنه لب رفتند ياران من از پی روم در قيامت حضرت حق حاکم ما و شما است.

حاصل دادی چي دمخه ترشوع دجنگ او په جريان کبني دجنگ په مختلفو وارو حضرت امام حسين ويزيديانوته
 له فصاحت او بلاغت څخه ډکي دوعظ او نصيحت ويناوي وکړې ،مگر خوددوی بدبختانو، ماده فرستانو اودين
 فروشانو په زړو کبني بی هيخ اثرونکړ .

نورالائمة ❖ له امام جاروالله څخه روايت کړی دی چي کله حضرت امام حسين قصد دجنگ او د حملې پر يزيديانو
 مردودانو باندي وکړ ناڅاپه يو قسم گرد او غبار پيدا سو چي په نتیجه کبني بی داسي حالت رامنځته سو چي يوه
 سړي بل سړی نسوای ليدلای ، له دغه حالت سره پيوسته يو هيبتناک شخص ښکاره سو چي پر يوه مرکب باندي
 ناست ؤ او په دغو الفاظو سره بی پر حضرت حسين باندي سلام ووايه :

السلام عليك و علی جدک و علی ابیک و علی أمک !

امام حسين ورته وفرمايل چي ته څوک بی ؟

ده ورته وويل چي ای د رسول الله (صلی الله عليه وسلم) بچيه ! زه د پيرانانو سردار يم ، اجازه راکړه چي خپل فوج
 پر دغو مردودانو باندي په حمله کولو سره امر کړم ، بيت :

دوستان را شاد گردانم بتوفيق خدای وين ستمگاران سرکښ را در اندازم ز پای

دغه رئیس د پيرانانو ❖ زعفر ❖ نومیدی ، حضرت حسين اجازه ورنکړه او ورته وې ويل:

جزاک الله خيراً يا زعفر !

لنډه دا چي په يواځي سر امام حسين ډير کرته له يزيديانو سره وجنگيدی او بيا به يو ځل و خپل اهل بيت ته ورغلئ
 ، اخير يوه ظالم دی مبارک پر تندي مبارک باندي په غشي ووشتی ، ده مبارک غشی له تندي څخه راکش کړ او
 وينه بی پر سر او مخ باندي موبله او داسي بی ويل چي و حضرت محمد رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ته به په
 دغه حال کبني ورځم.

دده مبارک مخ د یزیدیانوپه نیزو ، غشو او تیغ ۷۲ ځایه زخمي سو ، بیت :

سهلُ کاري نیست خون آلِ أحمد(ص) ریختن خاک غم بر فرق پرزند محمد(ص) بیختن

اخیر امام حسین د ډیرو زخمو او د بدن د سختي کمزوری په وجه پر ځمکه باندي وغورځیدئ ، ټوله مخکه په لږزه کنبی راغله او د اسمانو له طرفه څخه چغی او بغاری راپورته سولې ، په دغه حال کنبی دوه نامردان چي تیغ او برچه یې په لاس کنبی وه او هر یوه ددې کونښن کاوه چي د حضرت امام حسین (رضی الله عنه) سر مبارک پري کړي چي ددې په بدل کنبی بیا د ❖ عبید الله بن زیاد❖ او د یزید ❖ علیه اللعنة❖ له طرفه شاباسی ، بخششي او انعام وگتي .

په دغو دوو نفرو کي یو ❖ سنان بن انس❖ او بل ❖ شمر بن ذی الجوشن❖ نومیدئ ، خو په دوی کنبی شمر ❖ ملعون❖ تر سنان مخکي سو او د امام حسین پر سینه باندي کښینستئ ، حضرت حسین (رض) سترگي مبارکي روڼي کړې او وشمر ❖ ملعون❖ ته یې وکتل او ورته وې ویل چي ته څوک یې ؟

ده ورته وویل چي زه شمر بن ذی الجوشن یم !

امام حسین ورته وفرمایل چي ته خپل مخ راته لوڅ کړه ! شمر چي مخ ورته لوڅ کړ غاښونه یې د خنزیر په ډول له خولې څخه راوتلي وه ، امام حسین ورته وفرمایل چي دا یوه نښانه خو صحیح سوه ، بیا یې ورته وویل چي ته دي سینه هم راته لوڅه کړه ! شمر چي سینه لوڅه کړه نو پر سینه باندي یې د برص او پیس یو قسم داغ ؤ ، امام حسین وفرمایل چي دا نښانه هم صحیح سوه ، نن شپه ما رسول الله (صلی الله علیه وسلم) په خوب ولیدئ او راته وې ویل چي صبا به د ما پښین د لمانځه پر تیمم ته له ماسره یو ځای کیږي ، او قتلونکي ستا به داسي څوک وي چي ته ورته وگورې غاښونه یې د خنزیر وي او پر سینه باندي یې د پیس داغ وي .

بیا یې و شمر ❖ ملعون❖ ته وویل چي شمره دغه کومه ورځ ده ؟ هغه ورته وویل چي د جمعي او عاشوراء ورځ ده .

بیا یې ورته وویل چي دا کوم ساعت دئ ؟ شمر ورته وویل چي دا د جمعي د لمانځه د خطبې وخت دئ ، نو امام حسین ورته وفرمایل چي په دغه ساعت کنبی خطیبان د امت د نیکه ځما سربیره پر ممبرو باندي خطبې وايي او ځما د نیکه صفتونه کوي او ته له ما سره دا معامله کوي ، اې شمره ! حضرت رسول الله (صلی الله علیه وسلم) خپل مبارک مخ ځما پر سینه او ځیگر باندي ایښئ دئ او ته اوس پر هغه ځای باندي ځما د قتل لپاره ناست یې او رسول الله زه په دغه حلق مچ کړئ یم او ته اوس غواړې چي ځما هغه حلق راپرې کړې ، او په دغه حال کي زه اوس د حضرت زکریا (ع) روح و خپل راسته طرف ته او د حضرت یحیی (ع) روح و خپل چپه طرف ته وینم ، اې شمره ! دوني قدر ما پرېروده چي پر لمانځه باندي کښینم بیا چي څه دي زړه غواړي هغه وکړه .

بیا شمر (ملعون) ورځه ليري سو او حضرت امام حسين په لمانځه شروع وکړه ، کله چي امام حسين پر سجده باندي سو نو شمر (ملعون) دده مبارک سر ورپرې کړ .

په دې وخت کښي په هوا کښي پرشته گانو او د کربلا په ټولو طرفو کښي جنیانو چغاري او بغاري شروع کړې ، مخکه د الهي غضب په وجه په حرکت کښي راغله ، د هوا په مرغانو کښي چغي گډي سوې ، ماهیانو له دريابو څخه ځانونه راوايستل او پر مخکه باندي تپيدل ، په دريابو کښي غټي څاپو گاني او موجونه پيدا سول ، له غرو څخه د غم او درد اوازونه اوريدل کيدل ، چي يوه شاعر دغه ټول په دې ډول تعبير کړيدي :

اندرين غم نه همين ارض و سما بگريستند که اهل عالم از ثريا تا ثرى بگريستند

آفتاب و ماه و عرش و کرسی و لوح و قلم درغم شاه شهيد کربلا بگريستند

در هوايي آن لب محروم از آب فرات ماه اندر آب و مرغان در هوا بگريستند

او لياء گشتند بهر مرتضى زاري کنان انبياء بر اتفاق مصطفی بگريستند

در قصور جنت الفردوس حوران سر بسر از برايي خاطر خيرالنساء بگريستند.

يو سړئ له هغو مردودانو څخه چي د حضرت امام حسين سر يې و شام ته وړئ (چي ټول پنځوس نفره وه) قصه کوي چي مور به په دې سفر کښي د امام حسين سر په منځ کښي کښيښوئ او او بيا به دغو ملگرو ځما شراب چښل ، زه به يو څه گوښه کښيښستم او پټ به مي پر دغه خپل شقاوت او بدبختي باندي ژړل ، يوه شپه دغه ځما ملعون او مردود ملگري د شرابو له چښلو څخه وروسته بیده سول او زه نسوم بیده ، ناڅاپه مي اواز او ژړا واوريدله او هيڅ سړئ مي نه ليدئ چي اسمان ته مي وکتل يوه دروازه د اسمان خلاصه سوه او يوه نوراني خيمه راکښته سوه ، د امام حسين دسر پر برابر په هوا کښي ودريدله او درې نفره راکښته سول او د امام حسين د سر زيارت يې وکړ ، يو سړئ چئ شنه کالي يې اغوستي وو او سپينه لنگوټه يې پر سر وه ځما وسر ته ولاړ ؤ ، ما له هغه څخه پوښتنه وکړه چي دا څوک دي ؟

ده راته وويل چي دا يو جبرئيل او بل ميکائيل او دريم اسرافيل (عليهم السلام) دئ.

بيا جبريل (ع) و دغي خيمې ته ورغلئ او وې ويل چي : يا صفي الله ! راکښته سه !

نو حضرت آدم ، حرت شيث او حضرت ادریس (عليهم السلام) راکښته سول او د امام حسين دسر زيارت يې وکړ ،

بيا جبريل (ع) و خيمې ته ورغلئ او وې ويل چي : يا نجي الله ! راکښته سه !

نو حضرت نوح او سام بن نوح راکښته سول او د حضرت حسين د سر مبارک زيارت يې وکړ ، بيا جبرئيل وويل چي

: يا خليل الله ! راکښته سه !

نو حضرت ابراهيم ، اسماعيل او اسحق (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چي : يا کلیم الله ! راکښته سه !

نو حضرت موسی او هارون (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چي ياروخ الله ! راکښته سه

نو حضرت عیسی او شمعون (عليهم السلام) راکښته سول ، بيا يې وويل چي يا حبيب الله ! راکښته سه!

نو حضرت رسول اکرم محمد مصطفی (صلی الله علیه وسلم) سره له صحابه کرامو ، علي ، حسن ، حمزه او جعفر طيار (رضي الله عنهم) راکښته سول او د حضرت امام حسين د سر مبارک زیارت يې وکړ .

په دې اړه نور بيا...

محترمو مسلمانانو ! په دې برخه کښي د حضرت امام حسين (رض) د قیامي ، په مقابل کي د یزید مردود دشرعي حکم په اړه بیان درته کوم ، خو تر دې له مخه د حضرت امام حسين د قبر او دده د سر مبارک په اړه څه بیانوم .

قبر د امام حسين (رضي الله عنه) :

ابن کثير په **البدایة والنهایة** ج ۸ ص ۶۰۱ کښي ذکر کړيدي :

و أما قبر الحسين (رض) فقد اشتهر عند كثير من المتأخرين أنه في مشهد علي ، بمكانٍ من الطف عند نهر كربلا ، فيقال إن ذلك المشهد مبني على قبره فالله أعلم .

همدارنگه ده ذکر کړيدي چي ابن جرير وغيره ويلي دي چي د حضرت امام حسين د قتلیدلو ځای نامعلومه سوي دئ او وهيچا ته په دې باره کښي د تعین کوم دلیل نسته ، او ابو نعیم فضل بن دکین به پر هر هغه چا باندي انکار کاوي چي هغه به ويل چي ما ته د حسين قبر رامعلوم دئ ، او په دې باره کښي ځيني نور قولونه هم سته .

د حضرت حسين (رضي الله عنه) سر مبارک :

ابن کثير په دې باره کښي داسي ذکر کړيدي چي د اهل تاريخ او د اهل سير په نزد دا خبره مشهوره ده چي دده مبارک سر ابن زیاد و یزید بن معاويه ته وروليږي ، بيا په دې اړه علماوو اختلاف کړی دئ چي د حضرت امام حسين سر مبارک بيا په کوم ځای کښي ښخ کړسو ، يو قول دادئ چي یزید د امام حسين سر مبارک و عمرو بن سعد ته (چي د مدینې منورې والي ؤ د یزید له طرفه) وليږي بيا عمرو دده سر مبارک په بقیع کښي د فاطمة الزهراء له قبره سره نژدې ښخ کړ .

او بل قول دادئ چي سر مبارک دده د یزید بن معاويه په خزانه کښي پروت ؤ ، بيا د یزید له مرگ څخه وروسته دده سر مبارک په کفن کښي داخل کړ سو او په داخل کښي د **باب الفردیس** د **د ښار د دمشق ښخ کړسو** چي اوس هغه ځای په مسجد الرأس سره شهرت لري .

او ابن عساکر په خپل تاریخ کښي ذکر کړيدي چي کله چي د امام حسين سر د يزيد په حضور کښي کښودل سو نو ده ملعون د ابن زبيري دغه شعر ووايه :

لَيْتَ اشْيَاخِي بَبَدْرٍ شَهَدُوا جَزَعَ الْخَزْرَجِ مِنْ وَقَعِ الْأَصْلِ

بيا يې دده مبارک سر درې ورځي په دمشق کي راخړولئ ، بيا يې د اسلحو په خزانو کښي کښودئ تر څو چي بيا سليمان بن عبدالملک په خپل دور کښي کفن ورکړ او خوشبويي يې پر ولگوله او د جنازې لمونځ يې باندي ادا کړ او د مسلمانانو په مقبره کښي يې ښخ کړ .

او يو قول داسي هم راغلي دي چي په ٦٦٠ سنه کښي د امام حسين سر مبارک و مصر ته يووړل سو او بيا زيارت پر جوړ کړ سو چي په **❖ تاج الحسين ❖** سره مشهور دي ، خو دا قول صحيح ندی (البداية والنهاية) .

خو دلته په يوه بله مسئله هم سر خلاصول پکار دي هغه دا چي د امام حسين د قتل په وجه غمگيني او پریشاني کول په چوکاټ کښي د حدودو د شريعت شرعاً څه حکم لري ؟

ابن کثير په **❖ البداية والنهاية ❖** ج ٨ ص ٦٠٠ کښي داسي ويلي دي :

فكل مسلم ينبغي له أن يحزنه قتله رضي الله عنه فإنه من سادات المسلمين و علماء الصحابة و ابن بنت رسول الله التي هي أفضل بناته ، وقد كان عابداً و شجاعاً و سخياً و لكن لا يحسن ما يفعلهُ الشيعة من اظهار الجزع والحرزن الذي لعل أكثره تسنن و رياء .

يعني : نو هر مسلمان ته دا ښايي چي د امام حسين په شهادت غمجن سي ؛ ځکه چي دى د مسلمانانو له سردارانو څخه ؤ او له علماوو د صحابه و څخه ؤ او د رسول (صلى الله عليه وسلم) د هغي لور ځوى ؤ چي تر ټولو لونیو پر ده مبارک باندي گرانه وه ، او عابد ، شجاع او سخي ؤ ، مگر خو هغه ډول کارونه ښه ندي کوم چي شيعه گان يې کوي .

صاحب د تفسير حسيني په **❖ روضة الشهداء ❖** کښي داسي مضمون ذکر کړئ دى چي پر دې باندي دلالت کوي چي د عاشوراء او د محرم په لسو ورځو کښي د امام حسين په وجه غم او پریشاني د ډير اجر او برکت سبب گرځي .

خبردارئ :

محترمو ! دلسمي برخي بيان چي د شهادت د امام حسين تير سوئ دى مکمل له **❖ روضة الشهداء ❖** څخه مأخوذ سوئ دى

د یزید بن معاویه قبائح او پر ده باندي د لعنت ویلو شرعي حکم

بسمه تعالی !!

محترمو مسلمانانو! په دې برخه کېني د یزید په باب ځیني اهم او ضروري داسي تفصیلات درته ذکر کوم چي د اهل السنه والجماعت له عقیدې سره موافق او د اهل السنه د علماؤ له معتبرو کتابو څخه مأخوذ دي .

یزید په ۲۵هـ او چا ویلي دي چي په ۲۶هـ او چا ویلي دي چي په ۲۸هـ کي پیدا سوئ دئ ، او له خپل پلار معاویه څخه وروسته یې درې کاله او یو څو میاشتي امارت کړئ دئ (کذا في جامع الأصول) .

کوم قبیح او ناروا کارونه چي یزید کول هغه په دې شرحه دي :

د شرابو چنبل ، ارتکاب د زنا ، استحلال د محارمو ، د الله (جل جلاله) د بیتې بې ادبي کول ، د مسجد نبوي بې احترامی کول وغیرها (کذا في النبراس وحاشيته) .

خو دغه ټول کارونه دده و درو عقل حیرانونکو فسادو ته دده (العیاذ بالله) لکه عبادت داسي ښکاره کیږي:

اول : په کربلا کېني د حضرت امام حسین (رضي الله تعالی عنه) په شمول دده مبارک د کورنۍ او مخلصینو ۷۳ نفره په داسي ډول په شهادت رسول چي د کافر زړه یې هم نسي برداشتولای ، او بیا د امام حسین سر مبارک پریکول ، بیا دده و حضورته ورورل ، او یا دده مبارک سر د حلقې او مجلس په منځ کي چنبل چا و خوا شراب ورته چنبل لکه چي تفصیل یې په تیره برخه کېني تیر سوئ دئ .

دوهم : کله چي د مدینې منورې خلگ دده په مقابل کېني ودریدل ، نو ده و خپل فوج او عسکرو ته پر مدینه باندي د حملې کولو حکم ورکړ ، او دایې ورته وویل چي درې ورځي مدینه و تاسي ته حلاله ده ، هر څه چي په مدینه کېني کوی درته اجازه ده ، چي په نتیجه کېني یې ۱۰۰۰ ښځي د مدینې د اوسیدونکیو ددوی له زناکاری څخه حملداري سوې ، سره له دې چي په مدینه منوره کېني د أصحاب کرامو کورونه هم موجود ول .

دریم : د عبد الله ابن زبیر (رضي الله عنه) په مقابل کېني د الله (جل جلاله) پر حرم او کعبه شریفه باندي و خپل فوج ته حکم ورکول او بیا هغه تر سره کول (انظر البدايه والنهائة ، تاريخ طبري وغيره) .

پر یزید باندي د لعنت ویلو د جواز په باب د علماوو او امامانو د اهل السنه والجماعت نظرونه :

محترمو ورو نو! په دې باره کېني د اهل السنه والجماعت د علماؤ نظرونه مختلف دي .

په خلاصه کښي چي په حنفي فقه کښي خورا معتمد کتاب دئ ، او دارنگه په احیاء العلوم کښي د امام حجة الإسلام ابو حامد غزالي داسي ذکر دي چي پر یزید باندي او دارنگه پر حجاج بن یوسف باندي لعنت ویل روا ندي ؛ ځکه چي نبي (صلی الله علیه وسلم) پر هغو خلگو باندي له لعنت ویلو څخه منع کړېده کوم چي لمونځونه کوي او له اهل قبلې څخه وي .

او ځينو علماوو د اهل السنه ، لکه امام ابن جوزي ، امام أحمد بن حنبل ، قاضي ابو يعلى وغيره بيا په دې نظر دي چي على الإطلاق پر یزید ❖ ملعون ❖ باندي لعنت ویل جائز دي .

امام ابن جوزي په دې باره کښي مستقل کتاب جوړ کړئ دئ او په دې نامه سره یې مسمی کړئ دئ : الرد علی المتعصب العنيد المانع عن ذم یزید .

او امام أحمد بن حنبل (رح) بيا په دې آیت سره دلیل نیولئ دئ چي الله (عز وجل) فرمایلي دي :

فهل عسيتم إن توليتم أن تفسدوا في الأرض و تقطعوا أرحامكم اللئك الذين لعنهم الله .

او قاضي ابو يعلى په دې مبارک حديث دليل نیولئ دئ چي رسول (عليه الصلوة والسلام) فرمایلي دي :

مَنْ أَخَافَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَخَافَهُ اللَّهُ وَ عَلَيْهِ لعنة الله والملئكة و الناس اجمعين .

(انظر النبراس و لمزيد التفصيل البداية والنهاية ج ٨ .)

او علامة التفتازاني (رحمه الله تعالى) په شرح العقاید کښي د ❖ قول فيصل ❖ په ډول داسي فرمایلي دي :

و الحق أن الرضا یزید بقتل الحسين (رض) و استبشاره بذلك و إهانتة أهل بيت النبي (صلی الله علیه وسلم) مما تواتر معناه و إن كان تفاصيله احاداً ، فنحن لا نتوقف في شأنه بل نتوقف في إيمانه ، لعنة الله علیه و على انصاره و على أعوانه .

البته د احنافو د علماوو میلان و دې طرف ته دئ چي پر یزید باندي باید لعنت ونکړ سي ، لکه چي د خلاصې خبر درته ذکر سوه .

په ❖ رشید بیان ❖ کښي لا هم داسي راځي :

لعنت مکړه پر یزید چي له رفضه شي بعيد

صاحب د نبراس په ص ٥٥٤ کښي په دې اړه خورا په زړه پوري تحقيق کړئ دئ .

ابن تیمیة په خپله فتاوی کښي ذکر کړیډي چي د یزید په اړه خلگ درې ډلي دي : یوه ډله یې کافر بولي ، بله ډله یې فاسق او فاجر بولي او بله ډله یې تر حضرت أبوبکر هم بهتر بولي ، خو صحیح خبره داده چي د مابین په قول عمل وکړ سي .

(والسلام و من الله التوفيق ، و هذا اخير ما اردناه بمناسبة المحرم الحرام و شهداء كربلا ، ونسأل الله أجره و ثوابه وبركاته)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**